

Școala Noastră

numărul 6
anul 2021

Școală primară Gimnaziu Liceu

CEA MAI ÎNALTĂ EDUCAȚIE ESTE CEA ÎN SPIRITUL CREȘTIN

Editorial

*Fereastra
școlii, oglindă
către Cer*

Arta pe hartă

*De ce s-ar lăsa o fereastră în zid?
În căutarea eseului pierdut*

Cu bună știință

*Pendulul lui Foucault
Inima – referențialul conectat
la ecuația tainică a Împărăției*

Zoomzet

*Matematica între educație
și izbândă
Dumbrava minunată a literelor*

Cuprins

Editorial

Fereastra școlii, oglindă către Cer 2

Arta pe hartă

De ce s-ar lăsa o fereastră în zid? 6

Ceas de taină – Îngerii cântă împreună cu oamenii la Dumnezeiasca Liturghie? 9

De la oglinda ecranului la fereastra care strălucește în soare! 10

În căutarea eseului pierdut 13

Bucuria lecturii 15

De-am putea găsi sămânța cea bună... 18

Lección de viață – Admirabila erudiție a domnului Mehedinți 20

Cu bună știință

Pendulul lui Foucault – Inima – referențialul conectat la ecuația tainică a Împărăției 22

Experimentul – portal spre cunoaștere 26

Munca și sensul vieții

Vacanța domnului Lascu – interviu 29

Gând din comunitate

RecreArtiv – Creativitatea este în fiecare dintre noi 34

Zoomzet

Școala este un loc! 41

Întâlnire cu titanii clasei a III-a 42

Experiențe noi și amintiri frumoase 43

Impresii dintr-o excursie de poveste 44

Impresionim în Cișmigiu 46

Expediție în parcul Văcărești 47

Pe cai, deci! 48

Ora de istorie care a durat trei zile... 50

Matematica între educație și izbândă 52

Dumbrava minunată a literelor 54

Și a fost *Ultimul clopoțel*

pentru clasa a VIII a 58

Scrisori către suflet 63

Fereastra școlii, oglină către Cer

Preot prof. dr.
Vasile Gavrilă

O copilă,
care
as-

cundea în ființa ei plătând universul unei mari artiste, vede într-o seară, din strada rece și deloc blândă pentru candoarea și sensibilitatea ei, printr-o fereastră, grația unui trup de balerină, contopit într-o simfonie care, pentru câteva clipe, a cuprins-o și pe copilă, răpind-o din strada rece în lumea mirifică și inefabilă a muzicii și artei.

Fereastra închisă parcă și pentru destinul ei prezent îi va deschide orizontul celebrității și mai ales al devenirii ei în ceea ce reprezintă sublimul vocației umane, perspectiva depășirii propriei condiții în chemarea spre desăvârșire, spre răsăritul ființei genuine, renașcute din mâinile și coasta Creatorului.

Răsăritul, simbol al Răsăritului cel de Sus, ni se împărtășește tot printr-o fereastră; lumina răsăritului de dimineată pătrunde prin ferestrele caselor, ca să împrăstie întunericul nopții și să-i cheme pe oameni să dea binețe Creatorului pentru că li se dăruiește o nouă zi. În fața ferestrei larg deschise în dimineți însorite, își duce mama pruncul să zâmbească soarelui strălucitor sau grădinii înverzite din fața casei, sau pășărelilor care-i încântă auzul încă nezdruncinat. Tot prin ferestre, de data aceasta înguste și înalte, niciodată deschise, pentru a păstra tainicul luminii calde a lumânării, pătrund razele soarelui la Slavoslovia de dimineată, pentru a scălda chipul blând al Maicii Fecioare cu Pruncul în brațe.

Și lumina caldă a luceafărului de seară tot prin ferestrele înguste ale Bisericii

pătrunde, străpungând perdeaua de fum cu miros de tămâie, pentru a se uni cu lumina discretă a candeliei din fața icoanelor, ca un răspuns de binecuvântare a Cerului peste candelile aprinse ale călugărilor îngenunchați la Priveghere.

Mă gândesc adesea la copilăria mea petrecută la țară, în mijlocul naturii, cum priveam lumina răsăritului de soare care se iveau de după dealul din fața casei, sau lumina lunii din nopțile senine de vară sau de iarnă, ori lumina apusului de soare care învăluia satul, dealurile și pădurile străjere cu o lumină aurie.

Îmi amintesc și fereastra școlii prin care doream să privesc în viitor, să descopăr lumea care mă aștepta; școlile noastre, după modelul școlilor spaniole, cum observa Simion Mehedinți, au ferestre mari, ca să între lumina naturală a soarelui, să-i lumineze pe elevi și pe dascălii lor. Câți ochi nu și-au aruncat privirile în viitor, prin fereastra școlii, atât de dascăl, cât și de copil! Câte speranțe nu s-au născut în acele priviri și în acele căutări, câte „zboruri” nu și-au luat avântul spre zări înalte sau nu au fost frânte de săgețile otrăvitoare ale vremurilor potrivnice, chiar dușmănoase! Nu întâmplător școlile trebuie să aibă ferestrele orientate spre răsărit; pentru că fereastra deschisă spre lumina soarelui este un simbol al deschiderii sufletului copilului spre Lumina Recunoștinței, spre Lumina Vieții, spre Adevăr și Libertate; spre Viața care biruie moartea. Vreme de multe secole creștine, Mântuitorul Hristos era pictat pe cruce răstignit, mort, dar nu în agonie, ci cu ochii deschiși. Pentru că El, deși mort cu trupul, a biruit moartea, nu a fost biruit de ea. Ochii omului sunt ferestre deschise pentru și către Dumnezeu și Creația Lui, așa cum icoana este fereastră către Cer. De aceea, privirea copilului către icoana din casă sau către ochii părinților, sau ale elevilor către dascălii lor sunt ferestre deschise către iubire,

către înțelegere și îmbrățișare într-o tainică descoperire și deslușire a Adevărului fundamental. Când un copil te privește, parcă te îmbrățișează în iubirea lui; când privirea elevilor scaldă ființa dascălului lor, parcă scaldă universul cunoașterii, parcă îmbrățișează o lumină ce stă să aprindă candela sufletelor lor, parcă se avântă în taina omului înrădăcinat în Adevăr și în Iubire, iar când ochii dascălului îi cuprind pe elevii care îi stau în față, parcă ar cuprinde universul copilăriei și al inocenței; al ființei însetate de Adevăr și Cunoaștere.

În intenția mea de a ctitori un campus de școală care să corespundă universului elevilor, m-am prezentat la un arhitect care stăpâna cu măiestrie domeniul; mi-a oferit un proiect în care universul copilului să aibă perspectiva deschiderii, în care orizontul lui să nu fie obstrucționat pentru a se avânta liber spre zărilor care îi stau în față; în care obscuritatea socială să nu-i umbrească existența abia înmugurită. Și atunci mi-am adus aminte de una dintre școlile în care am învățat, în anii de liceu, în care orizontul elevilor se limita la zidurile sumbre ale unei uzine ce se înălța la granița școlii, menită parcă să transmită tuturor că dincolo de ea nu există un alt orizont, oferindu-se aidoma unei ferestre cu obloanele trase. Astăzi, în orașele înghesuite de clădiri noi de birouri, adevărate bizarerii arhitecturale, ferestrele multor școli sunt obstrucționate de acești coloși reci, din sticlă sau fier. Credeam că pentru elevi și dascăli nu poate fi o perspectivă mai sumbră ca aceasta, însă experiența din ultimii doi ani de școală mi-a demonstrat contrariul; ferestre ermetice închise, peste care s-au tras obloanele. Pentru o perioadă nepermis de lungă, și nouă, și elevilor noștri ni s-au confiscat școlile, fiind izolați în casele noastre, încredințați, ca la creșă, unor îngrijitoare sau unor supraveghetori cu inima de piatră, cu ochii scoși din orbite, cu brațele amputate, dotați cu glasuri

metalizate și purtători de cuvinte moarte, adică tabletelor și calculatoarelor ridicate la rang de supra-ființe, conectate la internetul brevetat ca „izvod” al neuroștiințelor. Un „concept” complet fals, distructiv și morbid, propus într-o criză antihristică ce a cuprins întreaga lume prin teroare și manipulare, propus ca alternativă educațională. Proiectul a reușit; și-a atins obiectivul: ne-a transformat în ființe îngrozite, fără entuziasm și perspective, fără credință și valori; ne e teamă să ieșim din case, ne temem de frați și de rudeni, de prieteni, nu mai avem încredere în mâna salvatoare a lui Dumnezeu și tot mai mulți se gândesc la sinucidere ca la un mod de a stopa suferința, în timp ce valorile sunt reduse la ceea ce ni se furnizează la televizor sau în mediul online.

Ca întotdeauna, în încercări, în conflicte și vicisitudini au existat și eroi, și oameni înțelepți; școala încă mai are eroii ei, pentru că neamul are eroii lui: elevi care au văzut dincolo de ecranul calculatorului, prin fereastra inimii, luminată de credință, nădejde și iubire, frumusețea vieții, autenticitatea culturii și științei și acordurile artei, oferite de dascălii lor pe alte căi decât cele standardizate de călăii de neam, de cultură, de artă și credință.

Situația în care se află învățământul românesc, pentru că de celelalte se ocupă, sper, alte minți și inimi de dascăli, nu ne permite să ne lamentăm și să capitulăm, ci ne cheamă să luptăm; să luptăm să găsim căi, mijloace și „tehnici” de a supraviețui și de a transforma școala într-un bastion al valorilor; al tinereții entuziaste; al credinței și moralei; al ființei umane – chip dumnezeiesc, ființă teandrică, sădită în ochii copilului care deschide fereastra școlii către Cer.

Vă invit, dragi elevi, stimați părinți și distinși colegi, să clădim și să întărim acest bastion al educației prin școala noastră!

De ce s-ar lăsa o fereastră în zid?

Cosmina Dragomir
prof. dr. arte vizuale

„Cândva, am încercat să cumpărăm o fereastră, un fragment de casă veche care fusese desfăcută și stivuită într-o latură a curții. „Cât ceri pe ea?“, l-am întrebat pe stăpânul casei. „Nu cer nimic. Dacă vă trebuie, puteți s-o luați.” Dar nevasta lui a intervenit și a zis nu. La toată insistența noastră a dat cu încăpățănare același răspuns. „Nu!” Într-un târziu a adăugat: „Cum să vă dau fereastra? Toată viața am privit lumea prin ea”.

din însemnările lui Horia Bernea, culese din publicațiile Muzeului Țăranului Român

Privind fereastra expusă în muzeu în sala *Reculegere*, nu puteai să nu remarci axele subțiri care împărțeau rama micuță pe verticală și pe orizontală. Geamul nu avea nevoie de consolidare, fiind cât o palmă. Și

totuși, era împărțit în patru ochiuri de sticlă de însuși Semnul Crucii. Te înfioară când cercetezi și afli și de ce...

De ce s-ar lăsa o fereastră în zid?... Țăranul român își petrecea întreaga zi în natură, la muncă, în grădină, la câmp, în preajma animalelor. Odaia lui era pregătită doar pentru adăpost de vreme rea și pentru somn. Nu contempla peisajul prin ferestre, el viețuia în peisaj. Doar noi, ostenitorii vremurilor din urmă, petrecem ziua-lumină prizonieri ai unui scaun confortabil, în birouri din clădiri uriașe cu pereți din sticlă, privind în jur în celula generoasă, șoptind cu încântare: Ce lux! Oare știm ce înseamnă lux...?

Astăzi geamurile imense ale arhitecturii urbane sunt secționate în două sau trei pe verticală, pentru a ne oferi în totalitate belșugul strălucirii zilei. Doar că acum, având **luminozitate**, am pierdut totuși **Lumina**.

Ah, să ne întoarcem la strămoși... De ce ar tăia ei, cei care petrec viața sub cerul senin, o fereastră în zid? Să privească panorama de pe pervaz? Nu, evident, ci să aducă lumină, să aibă pe unde țâșni soarele înăuntru. Dar

și aceea, cu discreție, numai un firicel...

Ferestrele erau mici la construcțiile din trecut, pentru că sticla de glăjerie era o minune modernă și foarte prețioasă, nu și-o permitea oricine la dimensiuni mari. În vechime, căsuțele sărmanilor aveau în geam doar „bășica de porc sau de bou”, exact ca în basme, pentru că atât găseau. Nu existau ferestre somptuoase pentru că odaia trebuia să rețină căldura. Erau doar niște străpungeri ale zidului pentru a comunica, prin Lumină, cu cele din afară.

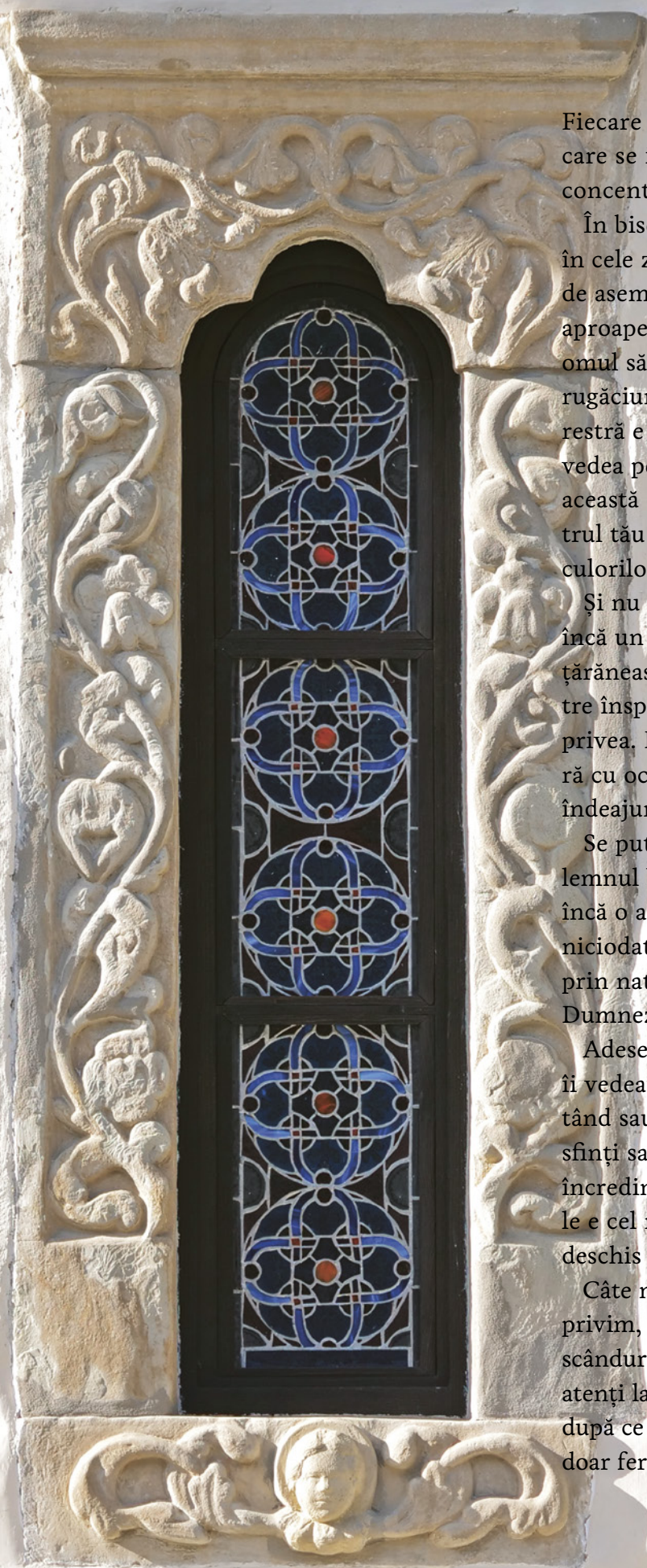
Pentru ce împărțeau bătrânii noștri această fereastră micuță în patru? Pentru rezistența structurii? Nu. Pentru ca lumina soarelui să fie filtrată de Semnul Vieții. Pentru ca orice trecea de fereastră – boare de vânt, rafală de ploaie, gâză, curiozitate, privire omenească – să treacă de acest Prag selectiv și, totodată, să se și sfințească. Dacă aveai Cruce în fereastră, protejai **interiorul** (vatra sacră a casei, pruncii și vietățile fragile pe care le adăposteai) de **exterior**, de invazia oricărui lucru necurat, fie el văzut sau nevăzut. Transparența geamului era o

vulnerabilitate, cum e și sufletul subțire și fin, care se deoache sau se îmbolnăvește repede. Duhurile acestea nepoftite, conform încredințărilor din vechime, aveau puterea de a parcurge distanțe uriașe, de a veni din pustie și chiar din Tărâmul de dincolo, dar nu izbândeau a trece de **Crucea din geam**...

Iată cum rămânea ocrotit *înăuntrul de afară!* Ca sufletul omului de ispite prin crucile cusute, așezate cu migală pe straie. Cu un asemenea paznic pruncii rămâneau sănătoși, cloșca din coșul de nulele de sub pat scotea toți puii vii din ouă, iar făpturile întunericului – care robeau prin frică oamenii – stăteau departe chiar și de visele lor.

Țăranul a dat, așadar, importanță ferestrei în felul său smerit și încărcat de credință, mai concret și mai maiestuos decât ar fi decorat-o excesiv.

În unele zone ale țării, mai cu seamă în Bucovina, fereastra e amplificată nu arhitectonic în balanța gol-plin – ea rămâne discretă ca pondere –, ci prin magia unor gesturi cu înțelesuri străvechi: prin ramele-borduri dantelate cu vopseluri.

Fiecare casă avea înscrisul ei, ca un blazon, care se ivea dintre geamuri, prelungindu-le concentric.

În bisericile tradiționale din lemn, dar și în cele zidite în stil bizantin, fereastra e, de asemenea, foarte mică, imperceptibilă aproape. Intră puțină lumină din afară, ca omul să se poată aduna înlăuntrul său, în rugăciune, la lumina lumânării. Lumina terestră e suprimată ca să nu te fure, s-o poți vedea pe cea necreată. Pentru că asaltul e de această dată altfel... te poate birui dinăuntrul tău dacă te lași în voie în împrăștierea culorilor simțurilor.

Și nu în ultimul rând, se cuvine a lămuri încă un amănunt. Ca și biserica, orice casă țărănească are de fapt două feluri de ferestre înspre care cel adăpostit în odaia-culcuș privea. Poate de asta micuța deschizătură cu ochi sclipitor de sticlă părea mereu îndeajuns.

Se putea zări zarea prin cele tăiate în lemnul bârnelor ori scândurii sau în zid – și încă o altă zare – prin cele care nu se văd niciodată din afara casei: icoanele. Ele sunt prin natura lor ferestrele cu deschidere la Dumnezeu, la Sfinți, la „afara” Raiului...

Adesea în rugăciunea lor adâncă bunicuții îi vedeau zâmbind sau plângând, binecuvântând sau mângâind prin mișcări aieva pe sfinți sau pe Maica Domnului, lucru care i-a încredințat că icoana e tunel spre aceia, că le e cel mai limpede geam de cleștar care s-a deschis vreodată.

Câte ne-au lăsat ei nouă, deși acum, când privim, vedem uneori doar un maldăr de scânduri... Nu trebuie decât să rămânem atenți la darul de demult, al celor plecați după ce le-a rămas să-și pecetluiască la urmă doar fereastra inimii prin Cruce.

Ceas de taină

Răspunsuri mari pentru oameni mici

Ionuț Dima, prof. religie

Îngerii cântă împreună cu oamenii la Dumnezeiasca Liturghie?

Muzica este singura artă care-i amintește omului de starea în care l-a făcut Dumnezeu în grădina Edenului.

Omul a cunoscut la început doar starea de bucurie pe care o simțea și o trăia în perfecțiunea creației lui Dumnezeu. Ulterior, omul a cunoscut și starea sau cântarea de vai, de pocăință în urma îndepărtării de Făcătorul cerului și al pământului. Muzica este o suflare, o vibrație nevăzută, care este alcătuită atât din trup, dar mai ales din puterile sufletești ale omului: dragostea, înțelegerea, conștiința, adevărul. De aceea, putem observa că nu există moment din viața omului care să nu fie însoțit de muzică. Muzica este trăsătura sensibilă a îngerilor și a oamenilor, mai ales atunci când vine vorba de principalul scop al acestora, acela de a-L slăvi pe Dumnezeu. Prorocului Isaia îi este descoperită cântarea serafimică: „Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot!”, pe care și noi o aducem la Dumnezeiasca Liturghie, deoarece „plin este cerul și pământul de slava” Sa.

Descoperirile minunate ale oamenilor înduhovniciți ne arată și nouă, celor ce nu putem vedea tainele lucrării liturgice, că: „Liturghia noastră este o adunare a făpturilor, a zidirilor lui Dumnezeu, mai cu seamă a lumii îngerești, duhovnicești și omenești”. Având cântarea expresie a sensibilității, îngerii cântă împreună cu oamenii așa cum au cântat la Nașterea Domnului, când: „Cerule și pământul în cântări răsună, îngeri și

oameni cântă împreună!”, după cum exprimăm într-un colind. Dacă suntem atenți la momentul cel mai important din cadrul Dumnezeieștii Liturghiei, vom auzi glasul preotului spunând: „Mulțumim Ție și pentru Liturghia aceasta, pe care ai binevoit a o primi din mâinile noastre, deși stau înaintea Ta mii de arhangheli și zeci de mii de îngeri, heruvimii cei cu ochi mulți și serafimii cei cu câte șase aripi, care se înalță zburând, cântarea de biruință cântând, strigând, glas înălțând și grăind”.

Bunăoară, dragi copii, Dumnezeu a rânduit această minune, ca oamenii și îngerii să cânte și să slujească împreună Dumnezeiasca Liturghie, întru Slava Preasfintei Treimi. Dacă ne vom păstra inimile curate, poate ne vom învrednici să ne bucurăm de această simfonie a îngerilor și a oamenilor!

De la oglinda ecranului la fereastra care strălucește în soare!

Georgiana Medrea Estienne
prof. dr. limba franceză

„Cu adevărat, însăși stabilitatea economiei noastre este amenințată de orice formă

de educație care ar putea să schimbe genul de produs uman pe care îl fabrică școlile noastre de azi: economia sub care se așteaptă să trăiască și pe care se așteaptă să o deservească școlarii noștri nu ar supraviețui nici măcar unei generații de tineri pregătiți, spre exemplu, să gândească critic.”

John Taylor Gatto

Când școala este adusă în poziția de a folosi mijloacele și metodele uzuale ale culturii de masă, un concept dominant recurent încă de la jumătatea secolului trecut, procesul didactic

își fărâmițează esența, îngrădindu-și libertatea și periclitându-și scopul. Oricare ar fi mecanismele sociale angrenate în utopia progresului – tehnic de această dată –, nu trebuie să pierdem din vedere faptul că societatea este concepută pentru om, și nu omul pentru societate. În caz contrar, educația își pierde noblețea, devenind tristă și searbădă condiționare.

Am avut ocazia să experimentăm aceste premise teoretice de-a lungul unui an școlar. Ne-am putea gândi, desigur, că existența suportului tehnic pentru învățarea la distanță a fost salvatoare. Și recunoaștem aici o parte de adevăr. Însă ce anume poate fi realmente salvat în spațiul virtual?

Primul aspect care se cere evidențiat este acela al continuității procesului de predare-învățare. Este principalul avantaj asigurat prin digitalizare. Putem evoca aici posibilitatea de a urma un orar, străduința de a transmite sau de a dobândi la timp, cu acuratețe conținuturile prevăzute de

programele școlare, cu prețul unor eforturi care rămân costisitoare, din multiple puncte de vedere. Din păcate, nu poate fi însă vorba despre o continuitate în înțelesul ei profund, dat fiind că ancorarea eficientă, durabilă și personală a acestor conținuturi este posibilă doar în prezență. Scăderea capacității de concentrare, privilegierea memoriei pe termen scurt, discrepanțele crescânde între elevii care dau dovadă de o voință și o dedicare ieșite din comun pentru a performa și majoritatea clasei, pierdută în tăcerea unei progresive deconectări, destrămarea deprinderilor cultivate ani de-a rândul, dificultatea de a asigura o evaluare demnă de acest nume sunt doar câteva dintre consecințele desfășurării lecțiilor în mediul virtual.

Un alt aspect important în reușita procesului didactic este motivația, pentru a cărei menținere învățăm și unii, și alții să operăm cu programe care își dispută piața în virtutea calităților ludice și a pretenției de identificare cu realitatea. Cu o apreciable investiție de timp, schimbăm emoticoane, creăm profiluri, avataruri, chestionare cu

parcurs ludic, pentru a obține, în lipsa bucuriei firești ce strălucește în ochii noștri în momentul revederii, al înțelegerii, al reușitei, cel puțin o mică satisfacție de *bun operator*. În lumina palid-argintie a ecranelor, pe măsură ce se perindă orele, chipurile se oglindesc obosite, vocile se aud din ce în ce mai slab, răbdarea se confruntă cu vertiginoase limite. De o parte și de alta, se conturează profilul unui bun executant, care știe mai ales unde să caute – evident, tot pe internet, este cel mai la îndemână – informația astfel pierdută. Fără să generalizăm, analizând fiecare din rolul și cu experiența subiectivă, de profesori, părinți și elevi, oare așa ne dorim să arate viitorul?

Sfârșitul acestui an școlar în clasă ne permite să completăm perspectiva. Cu foarte puține excepții, elevii sunt cuprinși de entuziasm. Emoțiile se diversifică rapid, paleta prinde culoare: bucuria revederii este amestecată cu emoțiile testărilor recapitulative,

respectarea regulilor colectivității pare dintr-odată puțin apăsătoare. Dacă ne așteptăm cumva să reluăm firul poveștii de acolo de unde l-am întrerupt în toamnă, realizăm rapid, observându-ne cu nedumerire reacțiile, că trebuie să luăm în considerare etapa online, care a lăsat amprente ei. Ce se întâmplase de fapt?

La început, rutina numeroaselor ore petrecute împreună era pe deplin eficientă, aveam aproape același ritm ca în clasă; apoi, speranța de a reveni la școală a lăsat treptat loc unei impresii de fragilitate, de neputință, de oboseală și de însingurare. Uneori, sufletele copiilor păreau copleșite de lipsa de sens, puneau sub semnul întrebării rostul descoperirii și fructificării propriei vocații. După etapa dramatică a reflexului de supraviețuire, reversul procesului de însingurare pare a fi individualismul exacerb. Și atunci, prezența celuilalt, de care ne fusese

atât de dor, mușca dintr-odată din teritoriul comodității noastre.

Din fericire, pe zi ce trece ne regăsim împreună reperele, fortificăm deprinderile, ieșim din amorțeala oglinirii narcisice a ecranului.

Constatăm cum complexe resorturi și forțe sufletești susțin în ritm alert procesul firesc de adaptare la viața reală. Pe această orbită, ne amintim că suntem deja, din momentul în care ne naștem, într-un proces de transmutare, de alchimizare; ne antrenăm oarecum pe parcursul întregii vieți cu aspirația de a deveni ferestre curate, care să permită Luminii să ajungă pe Pământ, iar pământului din care suntem făcuți să străvadă Cerul. Sâmburii nemărginirii au nevoie de lumina vieții adevărate, în carne și oase, pentru a găsi puterea de a traversa materia mai mult sau mai puțin densă a lumilor interioare în călătoria spre pârgul Înaltului.

Cornelia Miron,
prof. limba și literatura
română

Cuvintele
pot da

trup ideilor, fac gândurile să își deschidă aripile, să caute fereastra către cer și să meargă în aflarea libertății sentimentelor, a libertății de exprimare.

Cuvântul înseamnă putere, iar libertatea cuvântului presupune curaj. Libertatea – un concept dezbătut și definit de multe secole și din multiple perspective. Care dintre noi nu a stat pe gânduri măcar o dată pentru a încerca să descifreze ideea de libertate!?

Cum am putea să valorificăm aceste două mijloace – **libertatea** și **cuvântul** – în manifestările noastre literare de zi cu zi? Răspunsul vine de la personalități precum Ernest Bernea, Vasile Pârvan, Constantin Noica, Mario Vargas Llosa, Umberto Eco, Alexis de Tocqueville, oameni ai ideilor care au experimentat mai multe căi și mai multe mijloace în această căutare. În eseu numit *Libertăți și libertate*, Ernest Bernea ne învață, cu răbdare și simplitate: „De veacuri omul suferă și luptă pentru libertate: libertate de cuget, de faptă, libertatea pentru darurile frumuseții și ale credinței. (...) omul nu a înțeles și nici nu a făcut nimic pentru câștigarea adevăratei libertăți, care este o condiție absolută a omeniei. Libertatea nu poate fi găsită decât în inima ta. Nu căuta în jurul tău ceea ce ai în tine. Sfârșită

În căutarea eseului pierdut

piatra ce acoperă aurul. Libertatea este un dar al lui Dumnezeu. Libertatea nu poate fi decât interioară, nu poate fi decât creație...” Tot Ernest Bernea ne sfătuiește în alt eseu: „Ești mare și puternic prin ceea ce poți dăruia altora, nu prin ceea ce poți lua de la ei”. Forma în care se materializează dorința de a frământa în același aluat libertatea interioară, care se revarsă ca o inundație de lumină, și puterea de a dăruia din belșugul ideilor este acel element-cheie care așază împreună personalitățile amintite. Toți au dat glas preocupărilor scriind, dar mai ales scriind eseuri; aceasta a fost pentru ei rețeta care a făcut aluatul să dospească frumos.

De ce eseu? Pentru că eseu permite manifestarea creativității în cel mai înalt grad, în orice domeniu – literar, social, politic, filosofic... Astfel, un gând frământător, o idee insistentă, o durere nevindecabilă, o bucurie ce radiază își pot găsi forma în paginile unui eseu. Căci acesta este o scriere generoasă, căreia nu îi plac nici limitările, nici regulile stricte, ci lasă cuvintele să se rostogolească în voie, le încurajează să crească asemenea unor bulgări, le permite să se coloreze în fel și chip și știe să savureze frazele rezultate. Desigur, calitatea și consistența ideilor și argumentelor nu sunt de neglijat, ele fiind esența ce se lasă împodobită și tradusă în text, ele fiind blocul de piatră care, datorită originalității creatorului, devine sculptură

diafană, care mângâie imaginația, sau coloană a infinitului, care străpunge spațiul până la soare în încăpățânarea de a convinge și de a arăta drumul.

Dacă și voi aveți bucurii, frământări, năzuințe – și știu că aveți – înarmați-vă și porniți la drum! Luați călăuză raza de lumină ce pătrunde pe fereastră și urcați, ușor sau năvalnic, spre libertate. Iar dacă eseu vă propune să dezvoltați cu curaj o idee, eu vă îndemn să scrieți curajos un eseu! Ba mai mult, îndrăznesc să vă provoc pe fiecare dintre voi să scrieți un eseu despre libertate, așa cum o simțiți sau așa cum o doriți, și să ne reîntâlnim, după vacanță, pentru a ne împărtăși gândurile și a ne bucura de imaginea fiecăruia despre ceea ce este această fereastră deschisă către cer.

Bucuria lecturii

Smaranda Comănescu,
prof. limba engleză

O fetiță mi-a spus cândva că sunt prima persoană alături de care a citit povești. Altcineva mi-a mărturisit că nu a citit niciodată cu voce tare pentru alții, de plăcere.

Reflectând asupra acestor remarcă, gândurile m-au dus spre copilărie. Și acum îmi amintesc încântarea cu care o ascultam pe sora mea mai mare citind. Seara, la țară, după o zi de joacă în soare, ne adunam într-o cameră răcoroasă. Ea citea din *Prinț și Cerșetor*, stând de-a curmezișul într-un fotoliu confortabil, lângă o mică veioză cu cârlig, prinsă ca să-i pice lumina tocmai bine. A fost prima carte din multele pe care

ea le-a citit cu voce tare. Iar eu, când mă minunam ce bine lecturează (cred că era doar în clasa a doua), când uitam complet că se citește și mă cufundam cu totul în lumea povestirii, când întrerupeam să întreb ce înseamnă un cuvânt necunoscut.

Părinții ne citiseră de mici, mama – cu precădere basme, tata – romane. Dar când am început să învățăm să citim și noi, obiceiul lecturii cu voce tare a dobândit o cu totul altă dimensiune. Sora mea era cititorul cel mai dăruit și cu toții o ascultam cu multă plăcere. Pe mine ceilalți mă ascultau cu stoicism și amuzament, când încercam să deslușesc aventurile lui David Balfour pe mările împânzite de pirați și prin ținuturile sălbatice ale Scoției. Împreună am descoperit visele lui Anne care cutreiera pajiștile înflorite ale Insulei Prince Edward, ne-am amuzat de aventurile domnului Pickwick cel cu inima de aur, am simțit fiorul de teamă când vreun Călăreț Negru era cât pe-acum să-l înhațe pe micuțul hobbit.

tăților de împreună-trăire și simțire. Mulțimea imaginilor deja construite, această lume prefabricată, accesibilă printr-un click, fascinează și copleșește. Pe nesimțite, inima primește sentimente străine de ea, rațiunea amestecată se tocește, iar creativitatea, de acum inutilă, slăbănogăște sau dispăre. A cultiva lectura formativă devine o virtute.

Așadar, ce citim? De la *Stăpânul Inelelor* până la biografia Alexandrei Feodorovna, împărăteasa mucenită a Rusiei, de la basme și povestiri scurte până la piese simplificate de Shakespeare. Structura narativă ajută. Poveștile, în sens larg, au o forță aparte. Cele ziditoare încântă, captivează, dar în același timp transmit, s-a observat, o înțelepciune ancestrală, de natură practică. Sunt lucruri fundamentale despre natura umană și lume: ce înseamnă să fii cu adevă-

rat om, despre alegere, conștiință, cădere, corupție și moarte, dar și despre iubire, prietenie și sacrificiu, curaj și compasiune, despre căință și mântuire, despre bucuria triumfului binelui și căile sale. Poveștile bune formează caracterul, arătându-ne, în mod tainic, scopurile ce trebuie urmărite, dar și mijloacele prin care să le urmărim. Ele sunt deschideri, ferestre prin care vedem și înțelegem mai bine lumea ce ne înconjoară.

Cercul de lectură ne-a dat prilejul să reflectăm asupra multor lucruri, să cercetăm și să învățăm. Mai presus de orice, ne-a adus mai aproape. Ne-a îmbogățit experiența unor luni grele prin bucuria comuniunii. Cred că cititul împreună, cu voce tare, este o experiență de care ar trebui să se bucure fiecare copil – și fiecare adult.

Faptul că m-a ajutat să învăț a citi în română și în engleză, în sine o realizare nelipsită de însemnătate, nu este cel mai mare beneficiu al cititului cu voce tare. Împreună-trăirea povestirilor pe care le citeam, farmecul descoperirii și împărtășirii unei lumi noi, crearea unui limbaj comun, cunoscut numai nouă, bazat pe cărțile citite – crearea acestei legături speciale între cititori, prin carte, este cu adevărat răsplata cititului împreună. O întrebare spontană putea duce la discuții interesante, o privire piezișă – la hohote de râs.

Sentimentul de comuniune, de părtășie, pe care cititul împreună are darul de a-l crea este unul dintre principalele motive pentru care am început cercul de lectură în limba engleză. În contextul școlii online, orele aglomerate de programa standard deveneau din ce în ce mai impersonale. Lipsea comunicarea directă, înțelegerea dintr-o privire, spontaneitatea; doream să reiau o legătură directă și autentică cu copiii; desigur, să îi încurajez să citească în limba engleză și să le

ofer posibilitatea, așa cum și eu am avut-o, de a face acest pas împreună cu un adult care să le ușureze calea.

C.S. Lewis discuta în *Abolirea Omului* despre rolul lecturii în cultivarea sentimentelor și a raționalității – „mușchi” indispensabili pentru dezvoltarea caracterului. Deplângem lipsa virtuților în copiii noștri. Dar noi înșine facem imposibilă dezvoltarea acestora. „Într-o simplitate înspăimântătoare, îndepărtăm organul, dar pretindem funcția. Creăm oameni fără piept, dar așteptăm virtute și zel. Luăm în râs onoarea și ne mirăm când găsim trădători printre noi.” Lewis avea în vedere, cu precădere, pericolul cărților ce secătuesc capacitatea copiilor de a vedea și „a simți” binele, frumosul și adevărul. Afirmatia lui se aplică întru totul și situației actuale, în care mulți copii nu numai că nu beneficiază de lecturi ziditoare, ci sunt prinși într-un tărâm extrem de atractiv, dar invaziv și impersonal – realitatea virtuală.

Spațiul virtual este disimulat, informațiile sunt „străine”, prelucrate în afara comuni-

De-am putea găsi sămânța cea bună...

Dan Antofie, prof. matematică

In Jurnalul de la Păltiniș, filosoful Constantin

Noica are câteva însemnări despre performanță și cum se poate realiza ea.

„Un tânăr poet francez îi trimite lui Paul Verlaine

un manuscris cu versuri. Verlaine îl citește și răspunde: «Domnule, nu ai talent. Poate ai geniu, dar la așa ceva nu mă pricep.»»

Numai că, tocmai la așa ceva ar trebui să se priceapă măcar câțiva în sânul unei culturi naționale. Căci, dacă există sport de performanță, care ne încântă ca spectacol și atâta tot, cu atât mai mult există cultură de performanță, care, chiar dacă ne încântă sau nu, mută din loc bolovanii, cu noi cu tot. Iar în măsura în care performanțele culturii – fie că este vorba de mari invenții, de mari idei, forme de organizare și manifestare socială sau mari creații – hotărăsc afirmarea și supraviețuirea popoarelor, este bine să reflectăm puțin asupra felului cum se produc ele.

Unele performanțe ale culturii se obțin neștiut. Limba română, între alte câteva, este prin ea însăși o performanță culturală. Anumite forme de organizare și manifestare ale vieții satului au reprezentat, în trecut, o performanță, folclorul este una la nivelul ultim al creației. Dacă trebuie să credem că performanțele culturii țin de genialitatea inventivă și creatoare, atunci în cazul lor a fost activă o genialitate difuză. Dar genialitatea este concentrată pe persoane atunci când performanțele nu sunt anonime, ca în ceasul nostru istoric. Cum să o descoperi

și cum să o valorifici? În speță, în ce fel să pregătești și să faci rodnice creierele tinere, așa cum valorificăm păcura, gazele, papura, până și deșeurile?

Este probabil că, în sânul celor 22 de milioane de români din ceasul de față, se află 22 de tineri – adică unul la un milion – cu o înzestrare absolut excepțională. Nu e nevoie de mai mult, într-o țară unde inteligența și, desigur, râvna nu lipsesc spre a împlini toate nevoile materiale și spirituale ale momentului. Dar întrebarea este nu numai cum să-i găsești pe cei 22, ci mai ales cum să faci ca virtualitatea din ei să devină act. Ar fi simplu de încercat ca la armată. „Să iasă din rând cei care cred că sunt excepționali.” Ne-am trezi însă cu prea mulți candidați, astfel că totul ar fi de luat de la început. Iar dacă Verlaine are dreptate și nimeni nu se pricepe în materie de geniu, atunci n-am putea alege nici dintre cei mulți, nici dintre cei puțini.

Din fericire, vorba poetului nu e concludentă (poate el însuși nu avea decât talent, nu și geniu), iar alți mari performerii culturali ne-au spus lucruri mai încurajatoare pentru detectarea și valorificarea tinerilor de excepție. Un Edison, dacă nu ne înșelăm, a spus: geniu înseamnă 1% inspirație și 99% transpirație. Totul se schimbă dintr-odată. Atunci intervenția din afară nu numai că e posibilă, dar devine obligatorie: apare antrenorul. Căci totul în cultura de performanță, probabil, se întâmplă ca în sportul de performanță, sub acțiunea unui antrenor.

Îți este milă de câte o fetiță ori de câte un tânăr atlet că trebuie să petreacă o bună parte din „anii cei frumoși” (chiar așa de frumoși, fără modelarea pentru restul vieții,

cum sunt adesea?) ca sub rigorile unui ordin medieval. Și poate că ne-ar cuprinde mila, în fața unui tânăr înzestrat, să-l vedem osândit pe viață la rigorile culturii, mai ales că nu poți fi niciodată sigur de rezultat și trebuie să antrenezi nu 22, ci câteva sute.

Dar tocmai aceasta deosebește vorba lui Verlaine de a lui Edison; căci unul ar vrea să știe dintr-odată cine este genial, pe când Edison spune că abia la urmă, după ce omul a transpirat îndelung, se poate ivi miracolul care face să progreseze popoarele și istoria. Iar pentru aceasta trebuie antrenori. Profesorii predau regula, nu excepția, și de altfel ei nu se pot devota unui singur ucenic. Nu-l pot urmări ceas de ceas. Altcineva, chiar incomparabila instituție a familiei, ce competență și ce cutezanță are? „Nu încerca prea mult”, îi spune tânărului familia, „stai lângă mal, dacă vrei să-ți fie bine”. Dar antrenorul este din alt aluat; îndrăgindu-l și el, ca un părinte, pe tânăr, îi spune: „Aruncă-te în larg, n-ai să te îneci”.

Atunci, unde ne sunt antrenorii? Dar ei sunt de pe acum prezenți și, cu siguranță, sunt mai mulți decât cei de antrenat, în cultură. Românul are vocație de antrenor. A stat destul pe margine de-a lungul istoriei și a văzut cum se înecă alții. Și, oricum, este mai ușor să știi cum trebuie făcut un lucru decât să-l faci. Antrenori buni, de altfel,

pot fi cei care au obținut ei înșiși o performanță. Profesorul medic Palade, câștigător al Premiului Nobel, care a antrenat echipa Institutului de Biologie, ne dă speranța că, într-o bună zi, am putea obține un premiu.

Dar nu ne gândim atât la antrenorii de excepție, pentru tinerii de excepție, cât la acei mari antrenori umili, care să urmărească zi de zi cum crește firul de grâu. I-am numit cândva: ploaia aceea de toamnă, care nu știe nimic despre culesuri. De-am putea găsi sămânța cea bună! Douăzeci și două de boabe, numai!

Lecție de viață – Admirabila erudiție a domnului Mehedinți

Personalitatea științifică a savantului Simion Mehedinți se impune la începutul secolului XX, care prin lucrări proprii direcționează atât învățământul gimnazial, cât și pe cel superior (...) Dimensiunile sub care ni se dezvăluie Simion Mehedinți în scrierile sale sunt exprimate cu multă acuratețe și siguranță: vocația, sinteza relevantă prin efortul aproape obsesiv de a-ți argumenta științific toate afirmațiile: spiritul critic, din care decurge o mare împlinire și angajare a savantului de a sluji întotdeauna adevărul și cultul muncii. (...) Scrisul său, arealul pedagogic cuprinzător, este prins puternic de dubul evanghelic, întrucât se observă fără greutate împletirea armonioasă a convingerilor sale creștine cu sentimentele patriotismului exemplar.

Evidențiind virtuțile cu tact pedagogic și mare optimism, Simion Mehedinți considera că exemplele pozitive pot avea un rol întăritor și pot fi sursa de nădejde și inspirație pentru noi, creștinii, explicație de bun-simț și prețuire pe care savantul a avut-o față de poporul pentru slujirea căruia a consacrat cu generozitate toată energia vieții sale îndelungate.

Prof. Aurel Popescu – Creștin Ortodox.ro

„Este vădit că adevăratul caracter nu se poate forma și nici nu se poate arăta decât în vârtejul faptelor vieții, nu în construcțiile cerebrale exprimate prin cuvinte – oricât ar fi ele de frumoase. Între patru pereți, poate crește un bicisnic, un filosof sau un poet, dar eroul caracterului nu poate fi decât cel care a

trecut prin furtuna vieții. De aceea, caracterul e o însușire ce se încheagă încetul cu încetul, potrivit cu etatea, sexul și mediul social. Unitatea de măsură nu poate fi aceeași peste tot și la toți. Pedersuak – eschimosul – a sărit în ajutorul vecinului răsturnat cu caiacul, fiindcă e obișnuit și fiindcă lucrul e de folos. Fricosul, care ar sta la îndoială, n-ar mai fi primit de nimeni ca tovarăș de

pescuit. La deprindere, se adaugă deci interesul. Când însă Jack, matelotul unui vapor, care trece în largul Oceanului, sare să scape viața unui polinezian malaez, pe care nu l-a văzut și nu-l va mai întâlni în veci, asta dovedește un caracter de un nivel superior celor întemeiate pe simpla deprindere și pe boldul necesității. În astfel de cazuri, vezi că sufletul e stăpânit de un imperativ care îi dă unitatea de direcție oriunde ar fi și pe oricine ar privi urmările faptei lui.

Concluzia: Numai munca poate încheaga deplin caracterul, iar fapta e singura unitate de măsură pentru a prețui dimensiunile unui caracter. Numai în lumina acestui adevăr, putem judeca exact o sumă de maxime cu privire la însușirile oamenilor. De exemplu: *Promettre c'est noble, tenir c'est bourgeois* nu înseamnă că nobilii n-ar voi să-și țină cuvântul, ci cu totul altceva: înseamnă că nu pot; și nu pot fiindcă de obicei nu muncesc, adică nu au deprinderea de a se încorda până la traducerea gândului în faptă.

Tot așa și în limba noastră sunt vorbe minunate, care arată că pentru român semnul caracterului e munca. Om de treabă înseamnă că e numai acela care poate lucra; iar om de ispravă e cel care isprăvește, adică duce lucrul până la capăt. Asta e, pe românește, dovada deplină a caracterului. Dacă toate cele înșirate aici sunt adevărate, urmează de la sine că școlile bolnave, care se sprijină îndeosebi pe educația formală a vorbelor, sunt un

fel de instituții de castrare a sufletelor. Iar certificatele de „studii” sunt o formă goală, care te lasă nedumerit tocmai asupra chestiei capitale. Într-adevăr, lucrul de căpetenie nu-s cunoștințele unui tânăr. Acelea pot spori ușor și se adaugă neconținut în cursul vieții. Partea cea însemnată e dezvoltarea înclinărilor bune din naștere, înăbușirea celor rele și înlocuirea lor prin altele prielnice societății. Prin urmare, în loc de note la studii și o cifră neagră pe hârtie albă spre a arăta conduita, ar fi de zece ori mai folositor să aflăm măcar o

scurtă caracterizare spre a ști care este gradul de omenie al tânărului și care au fost fazele dezvoltării sale spre a putea ghici ceva și asupra viitorului său.”

Simion Mehedinți Soveja –
Altă creștere – Școala muncii

Pendulul lui Foucault

Inima – referențialul conectat la ecuația tainică a Împărăției

Preot Adrian Sima, prof. fizică

Adevărata fereastră a casei este cea care, deschizându-se, lasă lumina de afară să intre, dar lasă și lumina dinlăuntru să iasă... Fereastra este acel

loc al interfeței dintre persoană și lume, dintre persoană și persoană, acel element care întrerupe conturul, nu pentru a-i desființa conținutul, ci pentru a-l arăta, pentru a-l revela. E minunat cum o fereastră face din zid nu o barieră, ci un suport, o manifestare a identității oferind persoanei calea de a comunica.

Care este această fereastră care se închide și se deschide ca un pendul ce leagă două lumi prin tainicele sale ecuații?

A emite ipoteze despre context din interiorul sistemului fie și în termenii limitați ai realității fizice, materiale, este o expresie a caracterului persoanei de a se raporta la exterior, de a ieși din ea însăși pentru a intra în relație, pentru a se proiecta peste ceea ce o include, de a deveni din obiect circumscris, subiect care circumscrie prin cunoaștere.

Știința în general și fizica în particular pun înainte o colecție de adevăruri impersonale și obiective, dar care nu se contrazic cu mecanismul de experiență a adevărului specific persoanei care nu este altul decât experiența. Toate datele pe care le avem despre lumea fizică din afara noastră și pe care încercăm să le așezăm într-o viziune cât mai unitară, intră în ființa noastră prin ferestrele simțurilor, ale rațiunii și minții...

Omul de știință, deși este captiv în această fatalitate a permanentei depărtări a propriului orizont cu fiecare pas, cu fiecare măsurătoare, deși se află într-o criză a reperelor, navigând pe acest ocean în care orizontul devine un zid de neatins, își lasă tot acest demers al iscodirii realității în seama experimentului – a experienței întâlnirii cu realitatea însăși. Concluziile și ipotezele despre cosmos vin din interiorul propriului edificiu și ele s-au născut din puținele indicii care au pătruns aici. Experimentul îi este singurul aliat – îi furnizează indicii asupra realității fizice, dar și dovezi în sprijinul teoriei construite din prelucrarea acestor indicii.

Întreaga știință este demersul de reconstruire a lumii din imagini și orice experiență a realității, orice transformare a unei viziuni, a unei teorii implică existența reperelor. Cunoașterea, ca și experimentul și măsurarea, implică raportarea la un etalon. În fizică, pe lângă unitățile de măsură ce sunt obiectul metrologiei, se definesc și așa-numitele sisteme de referință. Un sistem de referință sau un referențial constă dintr-un corp sau un ansamblu de corpuri, cărora li

se atașează un ceasornic și față de care se raportează starea de repaus sau de mișcare a altui corp. Nu există în știință reper absolut și, de aceea, caracterizarea stării oricărui corp necesită relativizarea, permanenta raportare a lui la un altul. Dacă întreaga lume se desfășoară înaintea mea prin fața ferestrei, cum pot spune cu certitudine dacă eu mă mișc sau lumea se mișcă în jurul meu?

Pentru omul de știință de la jumătatea secolului al XIX-lea, demersul de a arăta printr-o evidență imediată că Pământul se rotește în jurul propriei axe era aparent imposibil. Fiind legat gravitațional de suprafața planetei, singura evidență nu a fost cea a mișcării lui, ci a mișcării lumii din sfera lui. Paradoxal, cerul care purta astrele și întreaga taină a cosmosului părea că se rotește în jurul său. În toată istoria concepțiilor despre lume de până atunci, această mișcare aparentă a cerului a plasat pământul în centrul cosmosului fiind referențialul cel mai la îndemână. Evidența a fost întărită ca regulă. Aparentul repaus al Pământului a făcut ca iluzia raportării întregului cosmos

la el să fie normă. Este adevărat că întreaga lume științifică era adeptă a heliocentrismului lui Copernic, postulat încă din prima jumătate a secolului al XVI-lea în lucrarea sa fundamentală *De Revolutionibus Orbium Coelestium*, și care își avea germenii în unele reprezentări ale filosofilor antici greci. Această teorie a fost întărită un secol și jumătate mai târziu de Isaac Newton prin lucrarea sa *Philosophiae Naturalis Principia Mathematica*, în care descrie *Legea atracției universale* și pune bazele mecanicii clasice, așezând într-un mod cu totul unitar toate observațiile astronomice de până la el. Dar mișcarea de revoluție a Pământului și mai ales cea de rotație reieșeau din calcule, ca rezultat al unor raționamente științifice așezate într-un limbaj matematic care abia prindea formă. Chiar dacă toate concluziile și raționamentele logice conduceau spre această ipoteză, rotația planetei nu era un lucru evident, vizibil și care să convingă imediat. Captiv în propriul orizont fix, omul nu avea așadar acces la realitatea de dincolo de el.

Găsirea unui referențial cât mai depărtat de spațiul și timpul experimentatorului a fost, este și încă va fi cea mai mare provocare a științei. Frumusețea acestei căutări apare, de cele mai multe ori, în istoria marilor idei, atunci când experimentatorul nu s-a nevoit a se depărta de el însuși pentru a-și lărgi orizontul. Efectul de perspectivă a rezultat, nu din forțarea limitelor, ci dintr-o exploatare la maximum a micilor indicii. În privința acestui adevăr al rotației Pământului în jurul propriei axe, primul experiment încărcat de o evidență directă experimentală, și nu logică și rațională este cel propus de fizicianul și astronomul francez Léon Foucault (1819-1868).

Acesta construiește un pendul gravitațional suspendat de un punct situat la o înălțime cât mai mare pentru a produce o perioadă de oscilație cât mai mare, deoarece

se știe că perioada de oscilație, adică timpul dintre două treceri succesive ale pendulului în același sens prin aceeași poziție depinde direct tocmai de lungimea pendulului. Pe durata acestei perioade, rotația Pământului se poate evidenția prin permanenta reîntoarcere a pendulului în alt punct decât cel din care a plecat.

Prima prezentare a experimentului a avut loc în camera Meridianului de la Observatorul Astronomic din Paris și, câteva săptămâni mai târziu, Foucault își prezenta public faimosul pendul care atârna de cupola Pantheonului din Paris de la înălțimea de 67 m o sferă cu masa de 28 kg. Acest pendul uriaș efectua oscilații o perioadă de aproximativ 16.5 secunde și acul metalic de la capătul sferei desena pe nisip traiectoria acesteia. Rotația planetei era evidențiată practic din faptul că, în timp ce sfera masivă efectuează oscilații, cadranul uriaș cu nisip se rotește odată cu planeta și niciodată acul metalic nu se întoarce în aceeași poziție din care a plecat, după fiecare nouă oscilație. E de preferat această formulare pentru o înțelegere mai ușoară a experimentului, dar realitatea, dacă ne raportăm la alt referențial decât Pământul, este că planul de oscilație al pendulului rămâne fix prin raportarea la corpurile din univers, doar că rotația planetei noastre modifică permanent poziția suprafeței ei marcată de cadranul cu nisip față de vârful metalic al pendulului. Modificându-și planul de oscilație cu aproximativ 11,3° pe oră, la latitudinea geografică a Parisului de 48°52' întregul plan vertical de oscilație al pendulului efectua o rotație completă în cca 31.8 de ore. La diferite latitudini geografice perioada de rotație a planului de oscilație se modifică, astfel că la poli perioada e de 24 de ore, iar la ecuator planul de oscilație nu se rotește, iar sensurile de rotație diferă în cele două emisfere, fapt din care reiese încă un aspect foarte important: că Pământul e sferic.

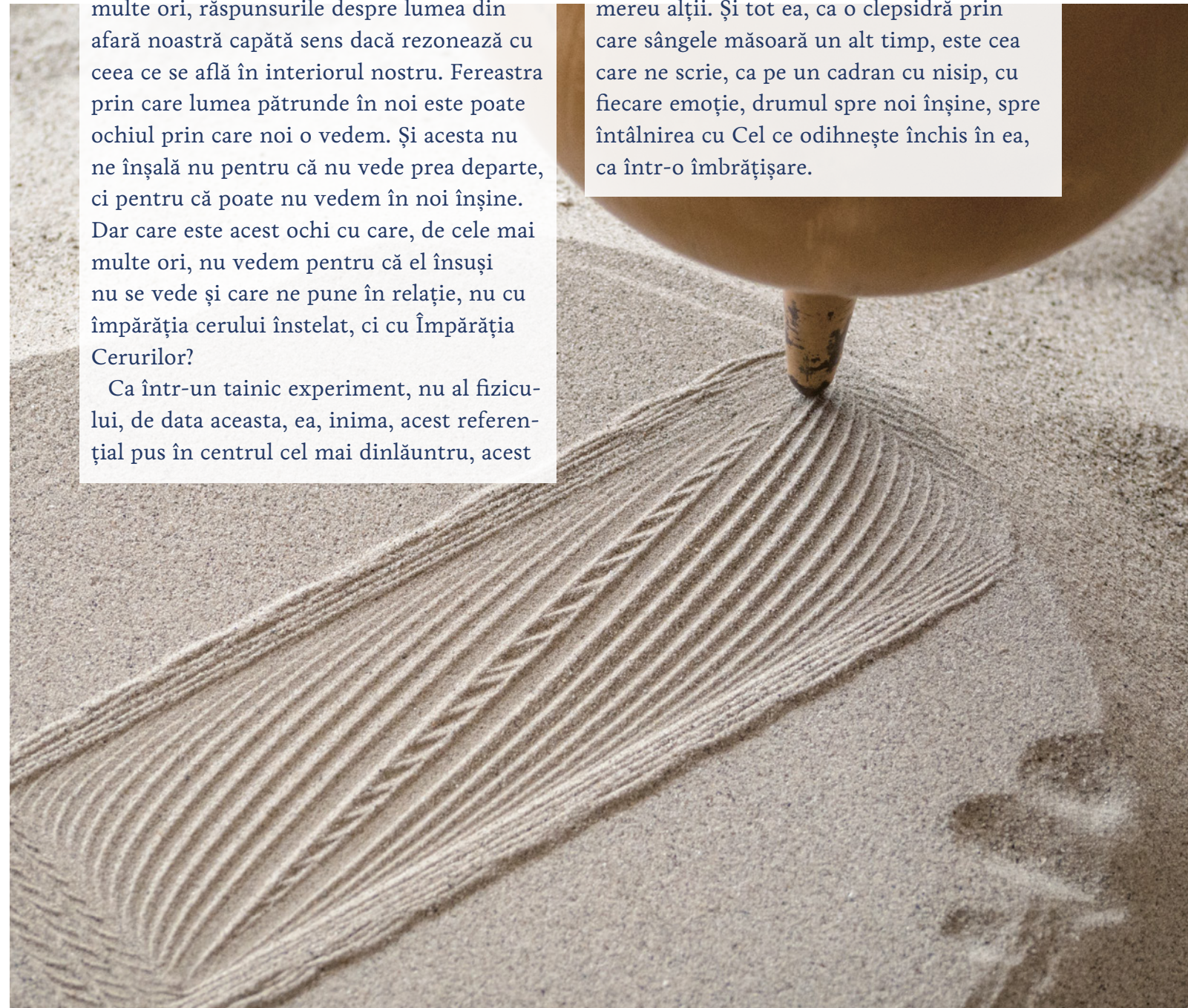
În acest experiment legătura observatorului cu repausul lumii se face atât de contraintuitiv prin mișcare și racordarea la ceea ce este dincolo de evidența înșelătoare se produce printr-o altă evidență.

Concluziile, dar mai ales aplicațiile acestui experiment par uimitoare pentru că pornesc de la un indiciu atât de evident, cum este rotația aparentă a planului de oscilație a unui pendul și duc la o realitate fundamentală: cea care se rotește e însăși lumea noastră.

Nu este nevoie să ne părăsim esența, vocația, într-o continuă desființare spre o ipotetică și aparent continuă devenire. De foarte multe ori, răspunsurile despre lumea din afară noastră capătă sens dacă rezonează cu ceea ce se află în interiorul nostru. Fereastra prin care lumea pătrunde în noi este poate ochiul prin care noi o vedem. Și acesta nu ne înșală nu pentru că nu vede prea departe, ci pentru că poate nu vedem în noi înșine. Dar care este acest ochi cu care, de cele mai multe ori, nu vedem pentru că el însuși nu se vede și care ne pune în relație, nu cu împărăția cerului înstelat, ci cu Împărăția Cerurilor?

Ca într-un tainic experiment, nu al fizicului, de data aceasta, ea, inima, acest referențial pus în centrul cel mai dinlăuntru, acest

laborator al celor mai tainice experimente, conectată la Împărăție, este cea care ne trădează orice mișcare, care ne descrie orice apropiere sau depărtare de cele ale Veșniciei. Suspendată parcă de cupola cea mai înaltă a ființei noastre, fixată ca de un dom ce acoperă toate tainele care ne definesc, inima bate ca un ceasornic, ca un pendul al întregii noastre lumi interioare. Spațiul și timpul pe care ea ni le pune în față ar trebui să fie nu cele măsurate cu metrul și secunda, ci cele ale Veșniciei. Măsoară așteptări, suspendă clipe, mută munți și oferă jertfe. Ea este cea care ne spune că noi suntem cei mișcători și că, după fiecare bătaie, ca în dansul unui pendul Foucault, ne regăsește mereu alții. Și tot ea, ca o clepsidră prin care sângele măsoară un alt timp, este cea care ne scrie, ca pe un cadran cu nisip, cu fiecare emoție, drumul spre noi înșine, spre întâlnirea cu Cel ce odihnește închis în ea, ca într-o îmbrățișare.

Experimentul – portal spre cunoaștere

Ana Chira
prof. chimie

„Un savant în laboratorul său nu este doar un tehnician; este și un copil pus în fața unor fenomene naturale, care îl impresionează ca o poveste cu zâne.”

Marie Curie

Pornesc cu ideea că omenirea încearcă să transpună o viziune care se dezvoltă impetuos în dimensiunea informațională, desfășurând amplificarea activității intelectuale a umanității, iar această caracteristică ne diferențiază de

lumea animalelor unde predomină latura dinamică – mișcarea și lumea vegetalelor unde predomină dimensiunea structurală.

Cunoașterea și descoperirea realității lumii înconjurătoare este o caracteristică definitorie a modului uman de a exista și rămâne un proces continuu de reflectare a realității obiective, fie prin observări directe, deducții logice sau diverse rațiuni teoretice, care sunt confirmate de obicei în mod practic. Cunoașterea este un proces complex care reflectă lumea exterioară, urmărind pătrunderea în esența fenomenelor de la simplu la complex, de la inferior la superior, de la vechi la nou. Experimentarea și perceperea lumii în întregul său, cu componentele și procesele caracteristice, vizează învățarea prin înțelegere și aplicare, ceea ce constituie stâlpi importanți în susținerea metodolo-

giilor active în predarea științelor. În acest context, legile chimiei, derularea proceselor chimice, interacțiunile materiei pot fi înțelese mai bine atunci când se corelează teoria și practica experimentală.

Dar ce au în minte cei mai mulți oameni atunci când se gândesc la chimie și experimentele ei? Probabil, își imaginează niște oameni de știință în halate care sunt aplecați asupra unor eprubete, fierbând sau schimbând culori în diverse soluții. Ar putea, de asemenea, asocia chimia cu reacții ale unor substanțe care conduc la formarea de noi compuși sau chiar cu tabelul periodic al elementelor chimice, pe care îl putem vedea deseori în sălile de curs. Toate acestea sunt o mare parte a chimiei, însă important e să realizăm că adevărata esență a chimiei constă în înțelegerea și formarea modelelor și predicțiilor despre realitatea noastră. Chimia este prin excelență o disciplină experimentală, care ne atrage uimitor și captivant.

Pandemia a adus cu ea o criză care afectează educația, aceasta fiind pusă în fața unei noi provocări: adaptarea la noua realitate, cea a distanțării sociale, în care procesul educațional a continuat în mediul online prin tehnologia digitală. În acest context, s-a simțit o schimbare radicală a sistemului educațional, iar desfășurarea eficientă a cursurilor didactice a suferit destule amenințări și chiar activități pedagogice limitate. Prin urmare, mi-am dorit să vin în

întâmpinarea elevilor, pentru a le oferi și o bază teoretică, și una metodologică pentru pregătirea lucrărilor experimentale de la orele de chimie, de a descoperi și a stimula elevii și, în special, de a-i îndruma pe drumul minunat al cunoașterii.

Profitând de vacanța prelungită de primăvară, am încercat să organizăm ateliere interactive cu activități experimentale, în care fiecare elev dornic să aprofundeze noi fenomene chimice sau diferite abordări ale compuşilor moleculari, să cunoască și să observe ce beneficii poate avea omenirea de pe urma împlânzirii elementelor. Elevii au fost puși în situația de a dirija ei înșiși un anumit gen de operații chimice și chiar de a concepe, într-o măsură mai mare sau mai mică, diverse etape practice. Totodată, experimentul este considerat o metodă activă, o observație provocată în care elevii dobândesc un pronunțat caracter activ-participativ. Modelele experimentale realizate, observarea reacțiilor chimice reversibile ce determină condițiile acestora în starea de echilibru, conform principiului lui Le Châtelier, au accentuat în rândul participanților caracterul aplicativ al lecțiilor predate, deschizând ferestre de oportunitate pentru copiii care intervin activ la explorarea fenomenelor științifice. În cadrul cercetării unor procese globale, principiul lui Le Châtelier descrie comportamentul calitativ al sistemelor în care există o modificare indusă din exterior,

fiind utilizat pentru explicarea unui șir de fenomene importante, în alte științe, cum sunt fizica sau geologia. Natura profită, de asemenea, de principiul Le Châtelier pentru a acoperi tavanele cavernoase cu stalactite prin formarea CaCO_3 , iar un grădinar familiarizat cu acest principiu ar putea schimba culoarea florilor sale prin atingerea unui echilibru cu metalele prezente în soluri. Într-un alt experiment i-am văzut pe elevi cum urmăreau extrem de atenți, stârniți de o curiozitate expresivă, arderea ionilor de bor cu o inedită flacără verde, un test analitic care are drept concept de bază spectrul de emisie caracteristic elementelor chimice. Culoarea luminii observată în timpul testului de flacără se datorează excitației electronilor cauzată de creșterea temperaturii, iar electronii „sar” de la nivelul lor de bază la un nivel de energie mai ridicat.

Fiecare activitate deosebită la care participăm ne aduce un strop de lumină și bucurie în suflet, pentru că fiecare realizare deschide o fereastră spre lumina din sufletul nostru, ca o rază de soare care încălzește și îmbogățește întregul nostru univers de cunoaștere și explorare. Prezența copiilor fizic la școală a asigurat comunicarea autentică: elevii au emis ipoteze, au căutat informații în

echipă și au participat activ la experimente prin abordarea „altfel” a lecțiilor. Așadar, formarea spiritului experimental devine o sarcină esențială, prin care elevii se apropie de adevărata chimie și descoperă bucuria lucrului în laborator. Prin aplicarea metodei experimentale în clasă, chimia poate deveni o disciplină mai „deschisă”, mai atractivă și mai apropiată de elevi. Acest atelier interactiv a reușit să apropie copiii printr-o fereastră temporală de viața reală.

Trăim vremuri în care cei mai mulți dintre noi au acces la mijloace electronice și la internet cu o multitudine de dispozitive care susțin atât accesul la informație, cât și la comunicare. Fiind la îndemâna tuturor, informația există, este foarte multă și este din ce în ce mai ușor de accesat. Blocați în fața ecranului, nu putem ști cu siguranță dacă informația ajunge sau este înțeleasă de către elevi, nu putem valoriza calitativ cum este primită sau pusă în practică. Observăm că, de multe ori, ne lipsește tocmai componenta pedagogică menită să facă accesibilă cunoașterea. Astfel, fiecare experiment realizat în cadrul școlii poate fi o adevărată aventură ce deschide o fereastră spre lumea cunoașterii.

Vacanța domnului Lascu

Domnul Cristian Lascu este speolog și fotograf de peșteră, a lucrat ca geolog prospector, apoi a fost cercetător la Institutul de Speologie „Emil Racoviță”. A publicat articole, cărți și albume legate de domeniul speologiei.

A primit Premiul Academiei Române pentru cartea *Peșteri scufundate* (1987), diverse premii internaționale pentru jurnalism de mediu și documentar științific, Premiul GEF–Erou al Mării Negre, Premiul UNESCO pentru jurnalism de știință. Activează ca fotograf al domeniului subteran, este pionier al scufundărilor în România și activist cu realizări concrete în domeniul conservării naturii.

Vreme de 12 ani a fost redactor-șef al revistei *National Geographic România*.

Din vasta sa experiență profesională mai amintim studiile de impact în zone carstice, captări de apă, hidrogeologie carstică, studii de fundamentare pentru arii protejate, amenajări de peșteri, proiecte interdisciplinare internaționale, cursuri de formare pentru cadre didactice, conferințe pentru tineri pe teme legate de patrimoniul istoric, cultural și natural.

Explorator și descoperitor al unor peșteri cu valoare științifică deosebită, cum ar fi Peștera Movile (aflată lângă Mangalia, este primul ecosistem subteran bazat pe chemosinteză descoperit în lume), Galeria Urșilor (unul dintre cele mai vechi situri preistorice de cult), al unor peșteri din munții Olteniei (Mehedinți și Gorj) și a trei situri rituale dacice, implicat în cercetarea Peșterii cu Morminte (sit de înhumare din Epoca Bronzului, cu inventar de arme, unelte, ceramică, podoabe de aur), Cristian Lascu a contribuit prin munca și pasiunea sa în multiple domenii științifice.

Dar cine poate povesti în vorbe minunile de forme ce mii de ani le-au tors cu ne-sfârșita lor răbdare din caierul de piatră?

Emil Racoviță

Dintre toate meseriile din lume, v-a atras speologia. Cum v-ați hotărât să urmați această meserie? Ce presupune această pasiune?

Speologia este în primul rând o știință, știința peșterilor. Dar îi numim speologi și pe cei care au diferite profesii, însă în timpul liber explorează peșteri. Ei sunt speologii amatori, care au deseori un rol important în cunoașterea tainelor subpământene. Eu am început speologia ca amator, dar mai târziu am devenit profesionist, am lucrat mulți ani în calitate de cercetător angajat la Institutul de Speologie.

Cum ați ajuns, la ce vârstă și care au fost primele trăiri și impresii într-o peșteră?

M-am hotărât să devin speolog pe la 15 ani, după ce am văzut câteva peșteri și am citit cărți despre ele. M-a impresionat întâlnirea cu avenul Gemănata din Lumea Pierdută, în Munții Bihor. Deși nu puteam atunci coborî în acel abis, misterul lui m-a provocat.

Ați întâmpinat vreodată, în vreo expediție, în vreo împrejurare, teama de necunoscut?

Deseori mi-a fost teamă. Uneori, în noaptea dinaintea unei explorări periculoase, mă perpeleam, îmi făceam gânduri negre, recapitulam diversele capcane care ne puteau amenința viața: să ne surprindă niște ape mari, să cadă stânci peste noi, să se rupă o coardă, să se termine aerul din butelii atunci când ne scufundam... Dar dimineața veneau zorile și alungau acele gânduri. Când treci la acțiune teama dispare.

A existat vreun moment atât de unic și neașteptat în viața dvs. pe care să-l puteți cataloga drept „un miracol”?

După ce mergi pe căi anevoioase, pline de argilă și pietre ascuțite și apoi pătrunzi în adevărate catedrale subterane împodobite cu formațiuni maiestuoase, înalte de zeci de metri, ai un sentiment copleșitor.

Alteori, întâlnești lacuri subpământene cu ape de cristal, de culoare albastră-verzuie. Sau viețuitoare albe, care n-au văzut nicio dată lumina. Sau cristale cu forme nemaivăzute.

Ce contribuție a dvs. considerați că a fost o reală provocare pentru mediile științifice, în sensul că a adus perspective noi de cercetare și un real progres în înțelegerea legilor după care funcționează natura?

Deși eu sunt geolog, am avut șansa de a descoperi o peșteră de o mare importanță pentru biologie. După cum știți, pe toată suprafața planetei, datorită soarelui are loc procesul numit fotosinteză, în frunze și iarbă. Pe acestea le mănâncă animalele erbivore, care, la rândul lor, devin hrană pentru cele carnivore. Fără soare viața la suprafața pământului nu ar fi posibilă. În peștera pe care am descoperit-o nu ajunge soarele, dar nici vreo altă formă de hrană de la suprafață. Dar sunt multe viețuitoare aici, multe sunt specii care nu mai trăiesc în altă parte în lume. Ele au descoperit o nouă cale pentru a-și prepara hrana prin anumite reacții chimice. E o descoperire importantă pentru că viața ar putea exista la fel în grote vulcanice de pe alte planete.

Ce i-ați spune unui elev care își dorește să devină explorator/geolog/speolog?

I-aș spune să viseze și să muncească, să învețe ca să-și atingă visul. Nimic nu este imposibil. Poate va deveni acel astronaut

care, în viitor, va pătrunde într-o peșteră vulcanică de pe Planeta Marte, unde va descoperi viețuitoare necunoscute.

Ce anume a mai rămas de cercetat în secolul XXI? Mai există mistere încă nedelegate în domeniul dvs.?

Sunt foarte multe de descoperit în lume și în țara noastră. Am vorbit recent cu speologi care explorează peșteri uriașe în Munții Apuseni și în Munții Șureanu, vor fi probabil mai mari decât tot ce se cunoaște în prezent. Se organizează expediții complexe, costisitoare, uneori riscante. Exploratorii sunt oameni foarte curajoși și perseverenți. Dar și competenți. La fel în lumea largă. De exemplu, speologii scafandri au explorat în Mexic, în Peninsula Yucatan, câteva peșteri labirintice foarte lungi, aflate în întregime sub apă. Ele sunt și minunat împodobite. Cred că în curând ele vor fi unite între ele și va rezulta o peșteră de 700-800 km, care

va deveni cea mai lungă din lume, depășind astfel Peștera Mammoth care are în prezent peste 600 km. Peșteri gigantice s-au descoperit în ultimii ani în Vietnam, China și Caucaz.

Ce peșteri ați recomanda să fie vizitate de către copii în vacanța care urmează? De ce?

Copiii pot vizita ușor peșterile amenajate. Cea mai frumoasă dintre ele este Peștera Urșilor, aproape de Oradea. Sau pot evada din canicula verii mergând la Ghețarul Scărișoara. Mai aproape de București este Peștera Ialomiței din Bucegi. Nu sunt prea departe nici Peștera Muierilor, nici Peștera Polovragi. Împreună cu speologii, copiii pot vizita și unele peșteri neamenajate. De exemplu, eu am condus cercetași, unii dintre ei foarte mici, într-o peșteră uriașă, pluitind cu bărci pneumatice pe un lac subteran. O experiență de neuitat!

peștera Ialomiței

Speologul descoperă un mediu geografic subpământean, nefamiliar celor mai mulți oameni, care uneori ni se pare extraterestru. Aici găsești galerii, săli, puțuri cu stânci în formă de ruine, cu râuri, lacuri și cascade, cu labirinturi înguste ce alternează cu caverne-ciclop, un relief invers. El poate fi reprezentat pe hărți, dar nu oricine știe să le descifreze. Însă o fotografie poate înfățișa simplu: în Peștera Humpleu – Munții Bihor, galeria atinge uneori peste 70 m înălțime (cât hotelul Intercontinental din București).

În foto 2 se văd sus de tot, pe un balcon natural, câțiva omuleți. Un altul este jos. Este o fotografie grăitoare, care arată mărimea acestei catedrale subterane.

Foto 2

În foto 3 se observă profilul elegant al unei galerii dintr-o **peșteră din Podișul Mehedinți**.

Foto 3

În **peștera Huda lui Papară** există așa-numitele anemolite, adică stalactite strâmbe, deviate de curenții de aer (*anemos* = vânt, *lithos* = piatră). În Sala Minunilor din Huda, se găsesc poate cele mai mari și mai semnificative. În fotografia de la începutul acestui articol (foto 0) puteți observa acest lucru.

Gururile sunt bazine de calcit formate prin prelingerea apei pe planșeul galeriei. Când panta este mare, bazinele iau aspect de trepte impunătoare. Acest templu din calcit se găsește în Peștera Șura Mare de pe pârâul Ohaba, Valea Streiului. (foto 4)

Oricât de mult aș fi încercat să vă descriu în cuvinte aceste formațiuni, tot nu ați fi înțeles despre ce vorbesc. Dar așa, am apăsat pe butonul aparatului fotografic, iar imaginea a fost mai convingătoare decât orice discurs.

Într-o peșteră am descoperit un cimitir de oase de urs de cavernă. Unele cranii păreau așezate în anumite poziții de cineva, dar cu mii de ani în urmă. Este posibil să fie vorba de un cult preistoric de vânatoare a ursului, un ritual al omului de Neanderthal, care a fost descris și în alte peșteri din Europa. Mulți cercetători pun la îndoială o astfel de interpretare. Ei cred că oasele puteau ajunge în poziții ciudate fiind mișcate de apă sau

Foto 5

de alunecări de teren și poate au dreptate. În această dispută științifică, fotografia cu craniile este un document important. (foto 5)

Pereții unor peșteri sunt împodobiți cu un tapet frumos alcătuit din linii de argilă, denumite și „piele de leopard”. Acestea seamănă cu desenele formate din zațul din cafea rămas pe fundul ceștii. Desenele de argilă din peșteri sunt mult mai variate și ne oferă adevărate modele de artă abstractă. (foto 6)

Foto 4

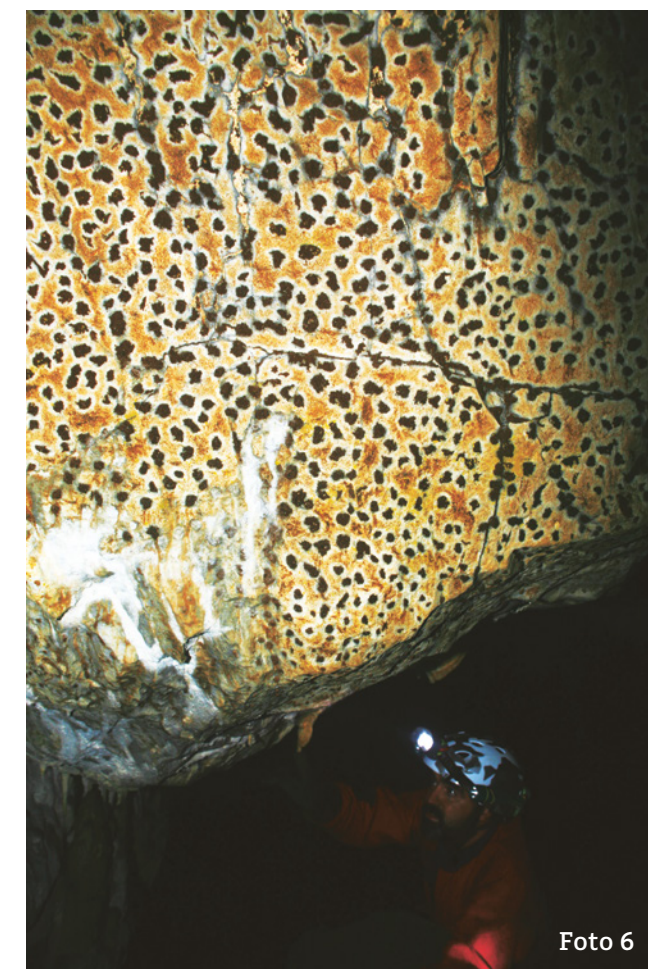

Foto 6

RecreArtiv

Creativitatea este în fiecare dintre noi

35 Gând din comunitate

Uneori
ne-
voie doar de
puțină dragoste
și recunoaștere
pentru a o face să
înflorească.

Clubul de activități **RecreArtiv** este un proiect al Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”, având ca bază educația creștină, insuflată de Sfinții Părinți protectori Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, care s-au dat pe ei ca pilde de trăire a vieții creștine autentice. Acesta a apărut ca un răspuns firesc la dorința noastră de a stimula curiozitatea naturală a fiecărui copil, de a-l ajuta să își creeze propriile călătorii distractive de explorare, descoperire, auto-învățare și dezvoltare.

Creativitatea este semnul unicității fiecărei persoane și modul prin care copilul își dezvoltă și exprimă individualitatea. În călătoriile de descoperire, explorare și dezvoltare din cadrul Clubului, îi ajutăm să contureze ideile și să facă minunea din interior să izvorască, prin muzică, teatru, literatură, dans, pictură, gravură, sculptură, ceramică, arte textile, design, scenografie, teatru și film.

Copiii mici se implică în mod natural în joc – o stare în care imaginația este folosită pentru a „încerca” situații și posibilități.

O cutie de carton devine mașină, iarba devine mâncare, o jucărie prinde viață. Pe măsură ce copiii cresc, creativitatea poate fi înăbușită ca o consecință neintenționată a altor presiuni. Elevii se tem să facă greșeli sau învață repede să dea un răspuns pe care profesorul îl caută. O cultură a „unui răspuns corect” îi împiedică pe elevi să fie dispuși să greșescă, încetinind procesul de dezvoltare.

Pentru a înțelege concepte noi și a ne lărgi perspectivele, abordările noastre de gândire trebuie să fie creative – încorporând noi moduri de a privi lucrurile, dar și liniare, folosind tipare existente de gândire. O caracteristică importantă a procesului creativ, care îl face deosebit de puternic, este că necesită nu numai cunoașterea și înțelegerea domeniului studiat, ci și disponibilitatea de a pune la îndoială și de a nu fi constrâns de cunoștințele existente. Elevii ar trebui să înțeleagă modul în care pot pune la îndoială sau contesta cunoștințele stabilite, pentru a-i ajuta să-și formuleze propria înțelegere.

Astfel, în cadrul Atelierele RecreArtiv, încurajăm inițiativa de a gândi independent, prin curiozitate, uimire, întrebări și căutarea de răspunsuri. *Nu predăm* creativitate copiilor, ci punem la îndemână un mediu fertil în care creativitatea lor va prinde rădăcini, va crește și va înflori. Oferim o gamă largă de activități artistice și culturale destinate copiilor, sub îndrumarea unei echipe de profesori de înaltă calificare.

Diana Coconoiu, manager proiect RecreArtiv

ARTELE VIZUALE – pictură, grafică, modelaj în lut, teatru de animație

Prin arta lui copilul notează, reține, transmite, asimilează și în final înfăptuiește fragmente din realitate. Își zugrăvește percepția asupra a ceea ce a aflat și astfel putem să-i deslușim sentimentele, atitudinea din eseul plastic pe care ni-l oferă. Are rol proiectiv, se aseamănă unui interviu, în care el pune întrebări și lumea înconjurătoare îi răspunde.

Atelierele de artă sunt susținute de prof. dr. Cosmina Dragomir, profesor de arte vizuale în cadrul Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” și coordonatorul activității de Arte Plastice în cadrul Clubului de activități RecreArtiv. Doamna Dragomir este licențiată a Universității de Arte din București, în cadrul Facultății de Arte Decorative și Design, și doctor în Arte plastice și decorative, elaborând teza cu numele „Nonfigurativul, punct de plecare sau de sosire în arta modernă”, un proiect care analizează, în esență, demersul artei moderne și contemporane în comparație cu cel revelat de creativitatea copiilor.

CALIGRAFIA

Caligrafia este o preocupare a omului, al cărui debut se pierde undeva, în trecutul îndepărtat. Scrisul frumos (*kalos grafis*) apare odată cu primele școli și înnobilează manuscrisele existente astăzi în muzee și care sunt

adevărate opere de artă.

Prin acest modul, ne propunem să facem cunoscute tehnicile de lucru ale artei grafice a caligrafiei și utilizarea instrumentelor specifice, combinând informația cu exercițiul practic.

Modulul de Caligrafie este susținut de Cristian Nica, acreditat în urma absolvirii Atelierului de Caligrafie, organizat de Clubul Revdepov, proiect al Asociației Brain Fitness.

MUZICA – canto, chitară, vioară, pian, blockflöte, interpretare psaltică

Prin intermediul muzicii copiii se pot exterioriza, își pot exprima mai bine sentimentele și, de asemenea, se pot relaxa. Notele muzicale bine așezate pot oferi sens lumii înconjurătoare.

Educația muzicală prin ritm, mișcare și improvizație este un segment al dezvoltării copiilor, ce se poate stimula de la vârste timpurii și poate continua și în celelalte etape ale vieții.

Scopul atelierelor de muzică este să cultive, cât mai armonios și de la vârste cât mai fragede, gustul pentru frumos prin muzică. Să dezvolte imaginația și creativitatea, iar muzica să devină cât mai vizibilă prin mișcare. Copiii se vor familiariza cu limbajul muzical și cu instrumentele, învățând să simtă ceea ce ascultă, descoperind și un limbaj al emoțiilor pe care îl însuflă muzica.

Profesori colaboratori:

Canto: Cristian Nica, profesor de Educație Muzicală în cadrul liceului, licențiat al Facultății de Teologie Ortodoxă din București și al Facultății de Compoziție, Muzicologie și Pedagogie Muzicală din București, specializarea Pedagogie Muzicală.

Chitară și vioară: Cristian Horia, licențiat al Universității Naționale de Muzică din București, Facultatea de Interpretare Muzicală – Vioară.

Pian: Dragoș Băbeanu, licențiat al Universității Naționale de Muzică din București, Facultatea de Interpretare, secția Pian și profesor titular la Liceul de arte „Hariclea Darclee”, Muzică instrumentală – Pian, Brăila.

Blockflöte: Grigorie Miron, absolvent al Universității Naționale de Muzică din București, specializarea Dirijat orchestră. Domnul Grigorie Miron are nouă ani vechime în învățământ, profesor titular la Catedra de Teorie Solfegiu-Dicteu, Școala Gimnazială de Arte nr. 3, București.

Muzică psaltică: Ionuț Dima, absolvent al Facultății de Teologie „Iustinian Patriarhul”, protopsalt al Paraclisului Universitar „Sfântul Nicolae” și profesor de religie în cadrul Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”.

DEZVOLTAREA PERSONALĂ – „Pașaport pentru reușită”

Sub atenta îndrumare a unui cadru specializat, copiii descoperă cine sunt, cum sunt, ce îi face să fie unici și sunt încurajați să experimenteze ceea ce nu pot astăzi, având nădejde că vor reuși mâine. Întărim astfel încrederea în propria persoană și sprijinim formarea unei imagini de sine pozitive a copilului, prin evidențierea calităților și a ceea ce poate face el bine și foarte bine, educând gândirea de tipul „Eu pot”.

În cadrul jocurilor de rol create, copiii exersează diferite abilități sociale, învățând să-și facă noi prieteni și să păstreze relațiile anterioare, să rezolve un conflict sau să

negocieze. Limbajul emoțiilor devine un instrument permanent de relaționare în cadrul

grupului de dezvoltare, copiii fiind încurajați să exprime propriile trăiri emoționale resimțite în relație cu ceilalți.

Modulul este susținut de Simona Anghel, psiholog autonom cu specializarea Psihologie Educațională Consiliere Educațională și Vocațională cu o experiență de 12 ani în educarea și consilierea copiilor, autoare a Programului educațional „Pașaport de reușită”.

ȘAHUL – Program de dezvoltare psihono-emoțională și învățare a șahului

Jocul de șah este esențial pentru transformarea unui copil într-o ființă umană responsabilă, disciplinată și înțeleaptă. Practicarea acestui modul de către copii poate avea numeroase beneficii: dezvoltă gândirea, îmbunătățește concentrarea și coordonarea, cultivă gândirea logică, dezvoltă imaginația

și creativitatea, crește încrederea în propriile forțe (ești constrâns să iei decizii importante influențat doar de propria ta judecată), dezvoltă relații interpersonale, dezvoltă capacitatea de prevedere a consecințelor acțiunilor sale.

Atelierul de Șah este susținut de Dan Nuță, antrenor în cadrul cluburilor – Clubul Central de Șah București, CSM București și Viitorii Campioni RDM, dar și jucător de șah, având rezultate excelente atât personal, cât și cu copiii cu care participă la concursurile naționale și internaționale. Are o experiență practică foarte bună în lucrul cu copiii pe care îi ajută să descopere cu multă ușurință fascinantă lume a șahului.

DANSURILE POPULARE

Prin intermediul dansului popular, copiii își dezvoltă atât simțul estetic, cât și capacitatea de lucru în echipă și puterea de sincronizare. De asemenea, prin practicarea dansurilor populare, copiii conștientizează valoarea tradițiilor românești și devin mai atașați de tot ceea ce înseamnă frumusețea culturală a României. Fără să aibă nevoie de cunoștințe sau pricepere în arta dansu-

lui popular, copiii vor învăța stiluri de dans provenite din folclorul autohton, petrecând împreună momente de neuitat.

Practic, fiecare copil va asimila, treptat, mișcărilor din dansul popular și, în final, va

reuși să deosebească tipurile de dans popular, va ști să distingă între dansul din Moldova și cel din Ardeal. Obiectivele atelierului vor fi: familiarizarea cu diverși pași specifici dansurilor populare, practicarea diverselor coregrafii aplicate în dansuri populare, sporirea capacității de lucru în echipă și a puterii de sincronizare, conștientizarea valorii tradițiilor românești.

Atelierul de dansuri populare este susținut de Radu Savalache, instructor de dans în cadrul Ansamblului folcloric „Bucuria” și Ansamblul Folcloric „Doinița”.

LIMBA ENGLEZĂ

Studierea limbii engleze se poate face și într-un mod plăcut și distractiv.

Copiii vor învăța să se exprime încrezător în limba engleză, formând propoziții complexe. Aceștia vor fi încurajați să își exprime ideile și părerile în limba engleză și, de asemenea, să își exerseze vorbirea, iar cu timpul să ajungă la un nivel conversațional foarte bun în cadrul unui grup. În același timp, copiii vor avea șansa să își dezvolte și abilitatea de ascultare ca parte dintr-o audiență.

Modulul de Limba engleză este susținut de Daniela Lefter – profesor de Limba Engleză în cadrul liceului, licențiată a Facultății de Limbi Străine din cadrul Universității din București – specializarea Limbi Moderne Aplicate, precum și absolventă a unui program de Master – specializarea Studii Anglo-Americane.

CINEMATECA

Unul dintre scopurile educației este de a crea un reflex critic elevilor, care să-i facă să chestioneze atât orice frântură/bit de informație care li se oferă, cât și felul în care le este oferită aceasta.

Dezvăluind și inventariind mecanismele și uneltele care stau în culisele producerii unui material vizual (film, documentar, reportaj,

știre), educația cinematografică servește la crearea acestui reflex, unul care sortează și evaluează încontinuu realitatea.

Programul Cinematecii la școala noastră se bazează pe selecția unor filme-reper care sintetizează evoluția limbajului, inovațiile tehnice, apariția și dezvoltarea genurilor, parcurgând astfel, în linii mari, întregul traseu al cinematografului până la recunoașterea lui ca a șaptea artă.

În cadrul Modulului Cinemateca la școala noastră, ne propunem să vizionăm filme, să comentăm, să dezbatem, să construim și să redactăm o cronică de film.

Acest modul este susținut de Mariana Lina, scenarist și cineast, licențiată a Academiei Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică. După un periplu de 20 de ani în lumea filmului, unde a lucrat ca scenarist, script supervisor și regizor secund, a revenit la școală, în lumea copiilor, ca regizor-îndrumător la jocurile pe care le desfășoară în cadrul Atelierului de Jocuri Teatrale și la atelierul de Cinematecă.

GIMNASTICA RITMICĂ

Gimnastica ritmică este un amestec unic de dans, artă și sport, aceasta combinând elemente de balet, acrobatică și dans cu mânuirea unor obiecte specifice. Esența gimnasticii ritmice constă în faptul că gimnastele se pot exprima prin mișcări elegante și grațioase.

Beneficiile practicării gimnasticii ritmice sunt multiple, printre care enumerăm: flexibilitate, grație, echilibru, forță, agilitate și coordonare.

În cadrul modulului se vor efectua exerciții specifice de gimnastică, dans și balet de la simplu la complex, exerciții de coordonare și exerciții de ritm; precum și învățarea mânuirii de bază a obiectelor specifice gimnasticii ritmice: panglică, coardă, minge, măciuci și cerc.

Modulul de Gimnastică ritmică este susținut de Sofia-Gloria Mărgineanțu, profesor de Educație Fizică în cadrul liceului, licențiată a Academiei de Educație Fizică și Sport, București – specializarea Atletism, precum și doctorand la Universitatea de Educație Fizică și Sport, București.

Clubul își va continua activitatea și pe perioada vacanței de vară, precum și în anul viitor, cu o ofertă mereu îmbunătățită și cu ateliere noi și atractive.

Lăsându-i să experimenteze arta, muzica, dansul, sportul – creștem copii fericiți. Pornind de aici, aceștia vor deveni creativi, abordând oricare altă materie. Vor investi pasiune în orice vor face și vor fi întăriți de încrederea care crește în ei de mici atunci când le permitem să-și fructifice autonomia și ideile. Ne hrănim din gândul că așa formăm oameni echilibrați și liber exprimați, care vor putea, la rândul lor, modela generații viitoare.

Mulțumim copiilor, părinților și colaboratorilor pentru sprijinul acordat în creșterea și dezvoltarea acestui proiect de suflet!

Zoomzet

Un loc e minunat pe lume,
Locul unde ai învățat să scrii,
Să socotești, să ai prieteni și să fii.
Tudor Arghezi

Școala este un loc!

Școala, fie că e o căsuță în copac, un castel din povești sau... „casa cea frumoasă” de lângă Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, va fi întotdeauna pentru noi toți (cei mari și cei mici) un loc drag, un loc zidit din inimi și minți însetate, locul luminos cu ferestre larg deschise spre lumi noi... locul din inima fiecăruia dintre noi.

Semăna cu... o casă...!

Prima oară când am văzut-o, școala stătea liniștită ca o stăpână care e gata să primească oaspeți. Prin ferestrele frumos arcuite, soarele pătrundea luminând și înviorând interiorul și așa luminos. La demisol, o întreagă familie de vietăți colorate odihnea pe peretele imaculatei bucătărie / săli de mese. În sălile de clasă, ghivecele de flori și panourile cu desene de ale copiilor încondeiau pereții cald-gălbui. La mansardă, un roi de fluturi din hârtie colorată își lua zborul prin lucarne.

Septembrie arămiu.

Afară: măști, ploi și interdicții.

Înăuntru: la parter (fiind pauză) un meci de fotbal încins; o minge de burete, șapte jucători înflăcărați, iar pe margine, fetele sunt strânse la ciripeli și la „Mingea, păzea!”; la etajul 1, alt

meci, un grup de vorbăreți și o fată cu voce gravă și cu ukulele.

Aproape pustiu... o sală cu multe ferestre, o duzină de zâmbete, un film și... atât.

Lângă Biserica „Sfinții Împărați”, după șapte luni de ceață, școlii îi înfloresc din nou mușcate la ferestre (sau să fie obrăjori de copii, oare?!).

E pauză, ora 13²⁰. Facem un tur?

În curte, pe băncuțele frumos colorate, câțiva voinicei își mai așteaptă părinții.

La parter... fetele ar face bine să nu stea pe hol...

La etaj, e plin de grupuri și grupulețe, de jocuri și de discuții amicale.

La mansardă, o mulțime de minunății așteaptă, în timp ce un roi de fluturi din hârtie colorată își ia zborul prin lucarne.

Școala este o casă!

Un loc mai drag cum nu e altul,

Locul în care ne-ntâlnim

La ore, la un meci de fotbal

Sau... uneori... și la un film.

Ana Iancu, cls. a XI-a

Întâlnire cu titanii clasei a III-a

„Te voi lăuda, că sunt o făptură
atât de minunată!” (Psalm 138, 14)

În Universul cel mare, părut infinit și neajuns, se așază cuminte și firesc un univers mai mic, universul albastru, profund, al clasei a III-a din Școala Sfinților capadocieni. Cu precizie de hotărâre divină, în această armonie stelară am pășit în urmă cu câteva luni, ca într-o poveste a meleagurilor Narniei, și am rămas în ea ca un Asan fericit.

Ianuarie – Trecerea în noul an a fost sărbătorită fără prea mult entuziasm; inimile tuturor erau încărcate de iarnă grea. A bătut îndelung un crivăț viclean, s-a compus mecanic, sub privirile tuturor, pe ecrane felurite, iar zăpada se forma din cristale reci de pixeli.

În miturile zeilor olimpieni, se spune despre titanul Atlas că ar fi fost însărcinat de tatăl lui să poarte bolta cerului pe umeri, lucru dificil chiar și pentru un titan, și se crede că și astăzi ar mai purta-o, dar titanii zilelor și școlilor noastre au purtat, luni bune, un cer de cruce; o cruce ca a lui Hristos, dintr-un lemn mai mare decât vina înscrisă pe tăblița de pe piept.

Februarie – mănunchi de raze și emoții-muguri. Începutul școlii s-a mutat în primăvară, când ghemotoace galbene aurii s-au îngâmădit sfioase în bănci.

Uniformele uitate vreme îndelungată și mototolite la un loc cu dorul de colegi, de ore și de jocurile din pauză au mirosit atunci, în sfârșit, a proaspăt, a emoție și a primăvară.

S-au întors micii titani olimpieni în templul

lor, clasa lor, cu prisos de sfială și speranță. Pastel de sentimente, învâlmășeală de amintiri și entuziasm copilăresc au plutit pe Acropolele clasei a III-a... o atmosferă miniaturală a primei bazilici creștine, fondată pe ruinele păgâne ale online-ului, atmosferă de reclădire a unei lumi ce se compunea.

Peste toate a tronat și tronează, de atunci, cu abundență, harul dăruit boierește de Dumnezeu. Prin el s-au făcut posibile toate cele imposibile: restaurarea colectivului clasei noastre. Și astfel, dintru început, a fost cu noi Lumina care a împrăștiat exilul nedrept al sufletelor firave și a plutit în jurul nostru ca o mireasmă de ambrozie.

Să fi avut teamă în inimile noastre? Nu cred. Nu a fost acea teamă, ci sfiala dragostei și a nerăbdării de a cunoaște și de a te așeza în inima celui care va sta dinainte și a celor care vor face un amfiteatru de bucurie în jurul învățătorului.

Iată cum a fost: ochișori strălucitori și nerăbdători, martori ai unui timp neînțeles, s-au transfigurat din baraje înalte în poduri către sufletele inundate de bucuria că libertatea a redevenit lege a copilăriei.

Acum, suntem împreună, aparținând unii celorlalți. Creștem și învățăm toate ale vieții, îndestulându-ne din visteria Bisericii și din știința Duhului, deprinzând respirația din taina rugăciunii și purtarea din ascultarea apostolilor.

În vacanța prelungită am avut plăcuta ocazie de a merge cu colegii și profesorii în excursie la Zărnești. Era ceva nou: prima mea excursie cu școala aceasta și simțeam că va fi un eveniment deosebit.

Dis-de-dimineață, când soarele de-abia răsărise, trimițând alba și strălucitoarea lună în alte țări, ne-am întâlnit la școală pentru a pleca la ora opt în drumeție. Drumul avea să fie unul lung, de trei ore. Eram foarte entuziasmat: oare ce urma să se întâmple?

După luni în șir în care mi-am văzut colegii în mici pătrate, într-un calculator care era un dușman al școlii reale, un dușman a tot ce înseamnă învățare, ne-am revăzut. Simțeam că pentru prima dată am ajuns la școală și că sunt într-o forfotă continuă, în care toată lumea discută cu ceilalți, dar nimeni nu-l știe pe cel de lângă el.

Ajunși la Zărnești, am mers spre pensiunea unde aveam să ne petrecem următoarele două zile. Era un loc deosebit: lucrurile rustice îmbinate cu stilul modern. Covoare lucrate manual sau la războiul de țesut, paturi făcute din lemn în care erau sculptate diverse motive populare, noptiere făcute din lemn autentic de stejar mă făceau să cred că m-am întors în timp și trăiam ca pe vremuri. Priveliștea superbă, acompaniată de cocoșul falnic care cânta cu viers dulce veșnicul cânt. Am fost primiți cu o masă caldă, proaspăt gătită și așezată elegant pe mese din stejar autentic.

Am plecat pe traseu; mergând cu chitara în spate, străbăteam drumurile de munte alături de ghidul turistic. Trecând prin păduri bogate, dealuri falnice și câmpii cu spice aurii. Ajungând la obiectiv (Schitul Colții Chiliilor), am fost primiți cu ospitalitate de un frate de la mănăstire. Am fost așezați la masă și serviți cu un ceai cald, alături de un platou cu biscuiți.

Pe drumul de întoarcere, am fost întâmpinați de o ploaie tristă care voia să ne oprească, însă ne-am înarmat cu trei chitare și am

Experiențe noi și amintiri frumoase

început să cântăm. Ajunși după un drum lung, ne-am așezat la masă și am început activitățile de seară.

La ora 21.30, ne-am așezat la rugăciune. Fiecare a citit o parte din rugăciune, alcătuind o slujbă scurtă ținută de noi, copiii.

A doua zi, după micul dejun, am plecat la obiectiv. După un lung drum cu autocarul,

după o sumedenie de câmpii și dealuri, am ajuns: un loc simplu, care își află începutul în anul 2000. Îndrumați de ghid, am explorat și acel loc, alături de multe altele. Am sosit în final la o biserică: un loc obișnuit, de pe lângă Prima Școală Românească. Pășind înăuntru, am apreciat stilul deosebit de pictură al brașovenilor. După cinstirea sfintelor icoane, ne-am strâns într-un semicerc și am început a cânta *Apărătoare Doamnă* și *Troparul Sfinților Trei Ierarhi*. În acel moment, cu toții ne-am găsit pacea. Tot atunci ni s-au alăturat persoane necunoscute nouă, care cântau și cinsteau împreună cu noi pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și pe Sfinții Ocrotitori ai școlii

noastre. Ne-a unit un singur lucru: credința.

Pe drumul de întoarcere, a început o ploaie cu stropi mici cât furnicile, dar puternici ca niște gloanțe. Însă și de această dată am văzut partea bună, începând astfel să cântăm împreună, animând atmosfera mohorâtă a drumului întunecat și ploios. Mereu când ploua, știam să facem soarele să își facă apariția!

A fost o excursie plină de experiențe noi și de amintiri frumoase. Îmi doresc să mai particip și pe viitor, deoarece sunt mici evadări din încărcatul oraș București.

Vladimir Tănase, cls. a V-a

Impresii dintr-o excursie de poveste

Era ora 6.45. Stăteam jos, lângă colegii mei, la intrare, în sediul din Piața Muncii, așteptând cu nerăbdare cele ce aveau să urmeze în excursia noastră la Zărnești.

Pe rând, fiecare și-a ridicat bagajele și noi toți, încolonați, am ieșit afară. Acolo ne aștepta autocarul. Ne-am ales locurile, ne-am aranjat bagajele (eu mi-am pus chitara la loc sigur!), ne-am pus centurile și am pornit.

Pe drum, doamna profesoară ne-a dat niște fișe de lucru, pe care trebuia să le completăm cu impresiile de peste zi, și niște hărți, pentru a ne da seama pe unde mergem (și pentru a ne stabili ruta cu creionul). Dumneaei ne-a povestit apoi multe lucruri interesante despre toate locurile prin care treceam: Valea Prahovei, Câmpina, Comarnic, Sinaia, Bușteni, Azuga, Predeal și... Zărnești.

Când am ajuns la Cabana Dianthus, ne-am împărțit în perechi, pe camere. Eu am făcut echipă cu prietena mea, Maria Spătaru. Am stat în camera „Melc”, de la etajul 2, o cameră luminoasă și spațioasă, cu un pat dublu, o

masă cu două scaune, două noptiere, un dulap și un cuier.

Am coborât apoi să luăm prânzul. Mâncarea a fost excelentă. După-masă, ne-am dus în camerele noastre să ne pregătim pentru drumeție.

Am mers la Schitul Colțul Chiliilor. Pe drum, e adevărat, am făcut multe pauze, ca să ne tragem sufletul. Dar când am ajuns, ne-am dat seama că într-adevăr a meritat: schitul era foarte frumos și liniștit; un loc în care te simțeai bine. Am urcat și la peșteră. Acolo erau foarte multe icoane măiestrit pictate. Când am coborât, am luat-o pe un alt drum, așa că am văzut noi priveliști încântătoare.

După masa de seară, am organizat un concurs. Urma să fim împărțiți în trei echipe: România, Grecia și Rusia. Erau trei probe obligatorii: de cultură generală, de pregătit o scenetă și de interpretat un cântec în limba țării. Mai era și una opțională, de învățat un dans specific țării, pentru cine avea timp.

Eu am fost în echipa Rusiei. La proba de cultură generală, am obținut două puncte: unul pentru că am știut să aleg răspunsul de pe fișă și altul pentru că am și adăugat ceva.

La proba cu sceneta, nu a fost chiar așa de bine: am avut cea mai scurtă improvizație și, pe deasupra, nici nu am spus multe lucruri. Totuși, pentru că vorbisem în rusă, am primit punctul. La proba cu cântecul, ne-am descurcat mai bine. Am cântat mai bine decât la repetiții, din fericire, și am primit de asemenea un punct. Echipa României avusese timp să învețe și un dans, pe care ni l-au arătat. Au dansat foarte frumos.

În scurt timp, juriul a luat o hotărâre: deoarece promisem două puncte la proba de cultură generală, aveam un punct în plus față de celelalte echipe! Oricum, toți am primit premii și am plecat la culcare bucuroși.

A doua zi, după micul dejun, ne-am făcut bagajele, ne-am luat rămas-bun de la Cabana Dianthus și am pornit către Libearty Bear Sanctuary din Zărnești. Acolo am văzut mulți urși, tineri și bătrâni, o lupoaică pe nume Hera și niște căprioare. Ghidul ne-a povestit multe lucruri interesante despre fiecare, în timp ce noi ne uitam cum sunt hrăniți sau cum pur și simplu se plimbau de colo până colo. Ca suvenir, la plecare, mi-am luat un semn de carte cu o ursoaică.

Apoi, am pornit către Brașov, unde urma să vizităm Prima Școală Românească. Atunci când am ajuns, domnul Ioan, ghidul nostru, ne-a explicat multe lucruri despre ceea ce se practica în școală la vremea aceea. Întâi, ne-a

rugat să ne scriem numele pe o foaie de hârtie și abia mai apoi am trecut la tiparniță, la manuscrise vechi...

La final, ne-am urcat toți din nou în autocar și am pornit spre București. Pe drum, am interpretat cântece la chitară și chiar am inventat unul: pe melodia de la „Andrii Popa”, am improvizat cu versuri inspirate din toate experiențele trăite. A fost cea mai frumoasă excursie de până acum; de-abia aștept să mai organizăm și altele!

Teodora Topan, cls. a V-a

Maria Blîndu, cls. a X-a

Impresionism în Cișmigiu

Teodora Păuna, cls. a VI-a A

„E i bine, iată-l, faimosul parc Cișmigiu!” era singurul meu gând într-o dimineață rece și umedă de aprilie. Aș fi putut să spun oricui m-ar fi întrebat că vizitasem parcul de sute de ori și că-l știam ca în palmă, dar adevărul era că aceasta era prima dată, în ultimii zece ani, când puneam piciorul pe aleile sale betonate (am treisprezece ani acum). Știam că trebuia să ne întâlnim undeva la un foișor, doar că nu aveam nici cea mai vagă idee despre cum ar putea arăta acest foișor sau despre unde

anume ar fi situat. În fine, am avut norocul de a o vedea pe doamna profesoară și, după o urmărire ca în filmele polițiste, am ajuns și eu (ah!) la foișorul în cauză. Câteva bănci au fost așezate în semicerc și noi, elevii claselor a șasea, ascultam cu mare interes vorbele doamnei profesoare. Era ceva extraordinar: noi, de-abia veniți din fața calculatoarelor, stăteam față în față tăcuți, vrăjiți de farmecul picturii impresioniste a lui Monet. Acolo, în

tablourile din albume, se afla o lume frumoasă, inedită, dar uitată. Am ridicat ochii din ilustrația pe care o aveam în față și am privit în jur. Oare era același Cișmigiu precum cel al secolului al XIX-lea? Nu știam răspunsul acestei întrebri, dar aveam certitudinea că nuanțele fluide de albastru, verde și roșu din tablouri puteau fi găsite pe undeva prin parc, chiar dacă era vorba despre petalele unei flori sau despre reflexia luminii într-o picătură de apă pe o frunză. De parcă mi-ar fi citit cineva gândurile, tema a fost rostită: trebuia să redăm câteva elemente din natură într-o pictură impresionistă! Aveam capul doldora de povești cu îndrăgostiți și fără, cu doamne cu pălării mari și căței albi și pufoși în brațe, cu domni îmbrăcați la patru ace, povești pe timpul nopții sau în decursul unei dimineți trandafirii, pe scurt, tot felul de povești care s-ar fi putut întâmpla în acel tablou impresionist, redat de parcul Cișmigiu în sine mult mai bine decât aș fi făcut-o eu. Cu imaginația îmbogățită de toate acestea, m-am apucat de pictat *Cișmigiul impresionist*.

Expediție în parcul Văcărești

Ioan Gavrilă, cls. a VI-a A

În această lungă pauză de școală, de o lună, am avut parte de mai multe experiențe memorabile și am participat la numeroase activități culturale și, totodată, distractive. Au fost organizate, în special, întâlniri în aer liber, fiecare cu o tematică anume. Doamna dirigintă a organizat un cerc de franceză în cadrul căruia noi,

elevii, am discutat, am învățat lucruri interesante despre rațiune și despre liberul-arbitru, și am avut parte și de puțin amuzament cu ajutorul unor jocuțe în limba franceză.

În altă zi, doamna profesoară de sport a organizat niște activități la Arena Națională, iar doamna profesoară de educație plastică ne-a invitat în parcul Cișmigiu, pentru a ne ajuta să înțelegem curentul artistic numit „impresionism” prin frumusețea naturii care ne înconjură. Dintre toate, însă, m-a fascinat foarte tare mica excursie în Parcul Natural Văcărești din București, unde am fost ghidați de domnul explorator Cristian Lascu, specializat în domeniul speologiei. Mulți dintre noi au pus întrebări, iar domnul Lascu a răspuns cu un calm deosebit și cu o acuratețe foarte rar întâlnită, în timp ce pășeam pe potecă și încercam să înțelegem acele rare frumuseți ale parcului. Am avut și câteva momente în care am putut surprinde, cu ajutorul aparatului foto, unduirile apei și dansul în văzduh al păsărilor. Cu alte cuvinte, această excursie mi-a stârnit și mai mult interesul pentru studiul naturii și m-a determinat să afirm că este esențial să înțelegem lumea din jur, pentru a-L înțelege pe Creator, Cel prin care toate bucuriile și reușitele sunt posibile.

Pe cai, deci!

Ohee! Ohee! E ceasul!
Ajungă-vă din urmă glasul...
Nichita Stănescu

Sharon Ralls Lemon, autorul cărții *The Ultimate Horse Book*, spunea că „bucuria inherentă descoperită în urma apropierii dintre oameni și cai este ceea ce ne leagă de trăsăturile emblematice ale acestor ființe: grație, frumusețe, inteligență și libertate”.

Aceste patru elemente ne-au inspirat și pe noi când am decis să purcedem într-o excursie ce avea drept principal obiectiv o ședință de echitație, dar nu orice tip de echitație, ci dru-

meție în șaua calului, într-un cadru de basm, peste dealurile cunoscute în literatura geografică sub numele de „mușcele”, din zona Nămăiești, județul Argeș.

Orice om care participă la o ședință de echitație se va îndrăgosti pe loc de acest sport. Lăsând la o parte setul de reguli care trebuie respectat, echitația este sportul ce va naște numeroase sentimente în sufletul fiecăruia. Sentimentul de libertate este doar una dintre

trăirile încercate la o plimbare în aer liber și în spațiu verde.

(...)

Mai sunt câteva zile până la Învierea Domnului. Păsărelele ciripesc voioase, ascunse printre crengile de un verde crud al copacilor, iar firele proaspete de iarbă se leagănă ușor în bătaia vântului de primăvară. Întreaga natură freamătă, parcă știe că azi este o zi importantă pentru mine și colegii mei.

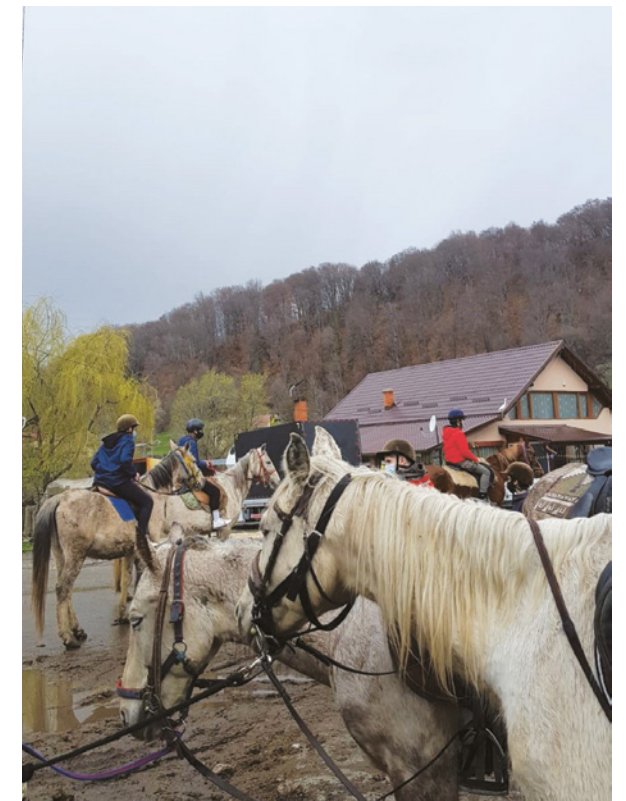
Așteptăm toți cu nerăbdare sosirea autocarului ce urmează să ne conducă în marea noastră aventură. Vorbim, glumim și ne gândim cu emoție la ziua ce tocmai a început.

După un drum de trei ore, ajungem la prima noastră destinație: „Herghelia 7 cai” din localitatea Nămăiești, județul Argeș. Ne luăm pentru început fiecare, timid și emoționat, câte o cască de călărie, iar apoi unul dintre instructori ne povestește ce înseamnă echitația pentru niște începători ca noi. Suntem apoi ajutați, unul câte unul, să ne încălecăm căluțul primit și pornim în șir indian spre coama muntelui. Pajiștile verzi și întinse din jurul nostru întăresc parcă solemnitatea momentului: prima noastră experiență în echitație.

Căluții, simțind parcă emoția noastră, glumesc cu noi arătându-și fiecare latura jucăușă a personalității. Imediat ce am ajuns pe pajiște, aceștia au început să pască tacticoși, ceea ce ne-a îngreunat și mai mult dificila sarcină de a-i struni. Și... ca și cum aceasta nu ar fi fost de ajuns, picături mari de ploaie au început să se rostogolească peste noi și căluții noștri. Curând eram cu toții uzi până la piele, hăturile ne alunecau din mână și drumul devenea din ce în ce mai greu. Cu toate acestea, după aproximativ două ore, am ajuns cu bine înapoi, mulțumiți și fericiți că am avut ocazia să interacționăm cu aceste animale deosebit de frumoase și inteligente. Pentru mine a fost împlinirea unui vis din copilărie: dintotdeauna mi-am dorit să călăresc un cal. Nu-mi închipuiam că voi avea vreodată ocazia să-mi împlinesc acest vis. O experiență de neuitat!

Ajungem din nou în căsuța noastră călătoare. Ne schimbăm în haine uscate, luăm o gustare, ne odihnim un pic și povestim fermecați cât de frumos a fost. Apoi, plecăm spre Mănăstirea Nămăiești – o biserică inedită săpată în stâncă. Aici se află o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului pictată, conform tradiției, de Sfântul Apostol Luca.

Ultimul obiectiv al excursiei este Casa Memorială „George Topârceanu”. Ghidul ne povestește încântat despre viața poetului și istoria casei. Pășim cu toții emoționați în interiorul locuinței, unde vedem chiar stiloul cu care acesta a scris, probabil, o parte dintre îndrăgitele sale poezii. Parcă îl văd cum stă la biroul său cu stiloul în mână și un greiere negru „muiat în tuș” sare poznaș în fața lui. Ghidul ne mai arată o parte a bibliotecii, diferite scrisori adresate familiei și prietenilor.

A fost o zi frumoasă și plină de aventuri, care mi-a dat prilejul de a petrece mai mult timp cu colegii, un eveniment bine-venit, deoarece nu îi mai întâlnisem de mult din pricina pandemiei și a școlii online.

Andreea Antohe, cls. a VII-a

Ora de istorie care a durat trei zile...

Istoria, ca materie, este plină de date cronologice, nume de personalități și hărți greu de descifrat, dar cu toate acestea avem plăcerea de a o studia, deoarece lecțiile sunt însoțite de explicații logice, care ne ajută să ne formăm un punct de vedere. Istoria ne dezvoltă intelectul, ne ajută să avem discernământ și să evaluăm anumite situații.

Doamna profesoară Nora știe cel mai bine că istoria o înveți atunci când o simți, o miroși și o respiri. Emoția și misterul ce te cuprind când deschizi porți grele, când adulmecă ziduri umede și calci pe urmele voievozilor și ale cavalerilor teutoni îți conturează perfect o oră de istorie a clasei a IX-a. Și nu ne oprim aici, continuăm să urcăm trepte, să traversăm coridoare, să auzim clopote și să îngenunchem în ctitoriile sfinților români. Aceleași trepte

și coridoare ce au fost străbătute de cel care, la Rovine, și-a apărut „și nevoile, și neamul”.

Excursia despre care urmează să vă povestesc este o călătorie în timp, în care ne-am transformat în cavaleri și domnițe, unde am cunoscut un centurion roman și unde am văzut, închizând ochii, făurirea Marii Uniri de către regii României.

Mănăstirea Cozia străjuiește de peste șase secole Valea Oltului și a fost ctitorită de Mircea cel Bătrân între anii 1387–1388, sub îndrumarea Sfântului Cuvios Nicodim de la Tismana, având hramul „Sfânta Treime”. În Pronaos se află mormântul voievodului, care a trăit 60 de ani, și al monahiei Teofana, mama voievodului Mihai Viteazul. De-a lungul timpului, mănăstirea a suferit adăugiri arhitecturale, acestea constând în fântâna lui Neagoe și pridvorul din timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu.

Ne continuăm drumul spre inima Transilvaniei, oprindu-ne la Cetatea Cisnădioarei, o cetate săsească aflată pe un deal înalt de 50 m, cu ziduri groase de 6 m, construită în stil romanic între anii 1162–1223, închinată Sfântului Mihail.

Lăsăm în urmă cetatea veche de mai bine de 800 de ani și ne îndreptăm către reședința guvernatorului Transilvaniei, baronul Samuel von Brukental, construit în Avrîg între anii 1780–1785. Clădirea este în stil baroc, iar parcurile ce-o înconjoară au fântâni artistice, bănci și statui de piatră. Să prânzești într-un astfel de loc și să-ți pui apoi armuri și coifuri este un alt mod de a învăța istorie.

A doua zi, cu forțe proaspete, plecăm de la pensiunea din apropierea Sibiului și ne îndreptăm către Alba Iulia, unde istoria n-are limite. Cetatea Alba Carolina este o fortăreață construită la începutul secolului al XVIII-lea, fiind cea mai mare cetate din România. Odată ce intri în cetate parcă te întorci în timp și începi călătoria printre epoci și fortificații. Altfel spus, fiecare cetate ridicată a înglobat-o pe cea veche: un castel zidit de romani, Cetatea Medievală și Cetatea Alba Carolina. Fortificația este construită pe 110 ha, apărată de 3 rânduri de ziduri în formă stelară cu 7 bastioane. Impunătorul monument baroc din Transilvania are 7 porți, rolul acestuia fiind unul militar de apărare. A fost o singură dată atacată de maghiari, dar niciodată cucerită.

Simbolul unității noastre creștine și românești, un monument al unirii este Catedrala Încoronării, construită în 1921, cu prilejul încoronării regelui Ferdinand I și a reginei Maria. Aceasta consfințește actul istoric de la 1 ianuarie 1918, când s-a făcut România Mare. Nicolae Iorga îl numește „cel mai trainic și mai de folos așezământ al românilor de peste munți”.

Existența Muzeului Național al Unirii se datorează în totalitate donațiilor membrilor

societății de istorie, arheologie și științele naturii și are ca scop descoperirea și expunerea vestigiilor istorice de mare valoare. Sala Unirii a fost înființată în 1921 și găzduiește cele mai importante piese legate de Marea Unire din 1918. Un obiect ce m-a emoționat foarte mult este un aparat de fotografiat care avea niște dimensiuni impresionante și care a căpătat o importanță deosebită, datorită faptului că s-a imortalizat Actul Unirii cu ajutorul lui.

În drumul nostru spre casă ne întoarcem puțin la originea școlii românești ce se află în curtea Bisericii Sfântului Nicolae din Șcheii Brașovului. Primele cursuri în limba română au avut loc pe băncile acestei școli în anul 1583.

Aflându-mă în autocar, în drum spre București, înțeleg că mă îndrept spre cotidian, că lecția de istorie se apropie de final și nu pot să nu mă întreb: când aparatul de fotografiat are mărimea unui buzunar și cântărește câteva sute de grame nu ne ajută să facem lucruri lăudabile, pe care strămoșii noștri le-au realizat pentru noi. Cum afirmam la început, istoria ne învață să avem puncte de vedere și să urmărim evoluția societății umane, să înțelegem cauzele evenimentelor și proceselor care ne influențează astăzi viața.

Matematica între educație și izbândă

Prezență discretă sau mai elocventă în viața de zi cu zi, matematica ne provoacă pe nesimțite (se pare că, în decursul celor 24 de ore, orice om efectuează câteva operații matematice) sau frontal căci puține domenii științifice pot funcționa fără sprijinul matematicii.

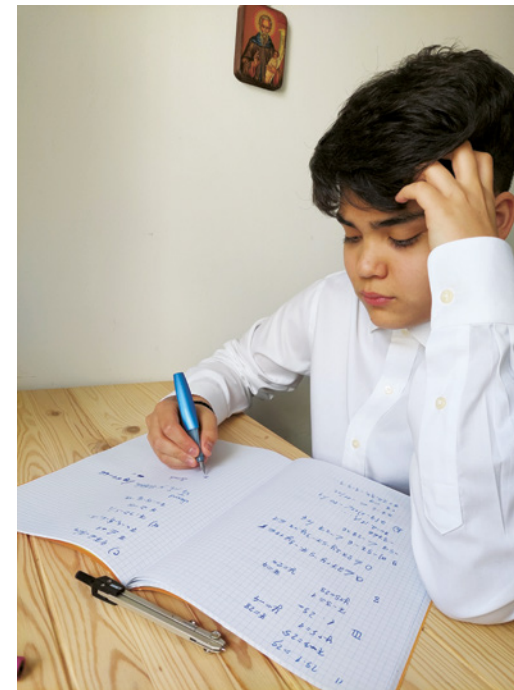
Se știe că matematica s-a născut din necesități practice. Istoricul grec Herodot scria: „Acest rege (Sesostris) a împărțit țara între toți egiptenii, toți aceștia căpătând câte o porțiune dreptunghiulară egală de pământ. Dacă râul (Nil) inunda o parte a unei parcele oarecare, proprietarul ei se prezenta la rege și anunța cele întâmplare. Regele trimitea câțiva oameni pentru a controla și măsura cu cât s-a micșorat parcela respectivă, pentru ca în viitor proprietarul ei să plătească un impozit corespunzător. Mi se pare că aceasta ar fi originea geometriei, care a trecut din Egipt în Elada”.

Astăzi rolul primordial al matematicii este de a dezvolta gândirea logică, prin crearea de secvențe de judecată care să poată analiza probleme legate de viață, nu neapărat cu conținut matematic. Competența fundamentală a omului viitorului va fi posibilitatea de a

învăța noțiuni, rezultate și meserii noi, rapid și corect, pentru aceasta fiind nevoie de gândirea aplicată. Această parte este însă un fel de gramatică pe baza căreia se altoiește poezia, partea creativă. Performanța în matematică începe în acest moment, atunci când mintea și-a însușit alfabetul, regulile de înlănțuire a adevărilor și zburdă liberă spre creație.

Pentru a realiza performanța în orice domeniu, este nevoie de un antrenor, profesor, mentor și cel care învață, performează, nu impus sau constrâns, ci din pasiune și din curiozitatea de a vedea ce urmează mai departe. Aici, la școala noastră, ideea mișcării puțin câte puțin spre spargerea frontierei obișnuitului a venit exact din partea copiilor care anunțau cu ochii sclipind că au terminat de lucrat, dorind să abordeze noi probleme. Așa s-a născut ideea unei școli de vară în clasă, în vara anului 2020, la care copiii care terminaseră clasa a cincea au fost admiși pe baza unui test conținând probleme de la olimpiada locală de clasa a șasea. Cursurile au fost primite cu apreciere de către copii, fiind o oportunitate atât pentru învățarea noțiunilor de geometrie într-un mod firesc la tablă, cu instrumente geometrice, cât și pentru bucuria întâlnirii lor.

A urmat lunga perioadă octombrie-mai cu perspectiva olimpiadei de matematică, de data

aceasta online. S-au înscris 18 copii (gimnaziu, liceu) la etapa I, la etapa a II-a au participat 16 copii (gimnaziu, liceu), la etapa a III-a 4 copii.

Pregătirea pentru olimpiadă a implicat abordarea unor probleme din Gazeta Matematică sau date la olimpiadă, care sunt înțelese mai greu decât față în față la orice disciplină, nu doar la matematică. În plus, în mediul online, copiii nu au timp să pună întrebări în timp real, le adresează, în general, la sfârșitul rezolvării, însă până atunci apar altele care rămân neclarificate. Pentru problemele de geometrie, în ciuda avantajului că figura poate fi rezolvată pe tabletă în condiții grafice performante, e nevoie de o capacitate de orientare mai bună, profesorul și elevul trebuind să gândească simultan aceeași părticică a desenului.

În contextul pregătirii pentru un concurs, olimpiadă, spiritul de echipă, bucuria împărtășirii între copii a acelorași trăiri se construiește mult mai greu atunci când fiecare este conectat la propriul dispozitiv.

Ca urmare, se poate deduce lesne că cei trei copii: Gavrilă Ioan, Păuna Teodora, Nukina Eric, care au parcurs toate cele trei etape ale Olimpiadei Gazeta Matematică, sunt cu adevărat niște eroi, depunând eforturi demne de admirat și de apreciat.

Adela Popescu, prof. matematică

Aplauze pentru performanță

Remarcabil este efortul pe care Petru îl face de ani buni, iar „rețeta” acestuia este una simplă: în fiecare zi, un număr de patru probleme dificile sunt abordate; dacă după 10-15 minute nu se întrevide o rezolvare pentru problemă, atunci se încearcă înțelegerea soluției ei. De lăudat sunt consecvența și plăcerea de a lucra, dar mai ales că acestea se desfășoară în perioada copilăriei. Trebuie să mai aducem în prim-plan un om de excepție din preajma lui Petru, este vorba de mama lui, care, cu mult tact și consecvență, a urmărit îndeaproape acest efort minunat.

Sfinții Părinți, mari iubitori de învățătură, au pus un accent deosebit pe asimilarea culturii lumești, mai ales că acest efort are o componentă ascetică, iar dobândirea ei împodobește mintea cu o anumită „vedere” utilă în viața sufletească.

Rezultatul lui Petru este un rezultat și al școlii noastre, un prilej de bucurie pentru noi toți, o împărtășire din darurile pe care Dumnezeu le așază, iată, în chip minunat, în copii. Bucuria colegilor de clasă s-a manifestat natural, aceștia aplaudând minute în șir această performanță. Îi dorim lui Petru un parcurs liniar în ce privește performanța școlară și să ajungă printre cei 22 de tineri la care se gândea odată filosoful Constantin Noica.

Dan Antofie, prof. matematică

Dumbrava minunată a literelor

File de jurnal

„Literale dintr-o carte sunt asemenea stelelor de pe cer.”

Sf. Maxim Mărturisitorul, Sentințe

20 Aprilie 2021

Am finalizat filmările pentru sceneta *Hristos a înviat!* Ultimele zile au fost solicitante. Un proiect pregătit într-un timp scurt duce la depășirea limitelor oricui, mai ales a unor copii. Cadrele filmate ascund dăruirea, entuziasmul, dragostea și energia cu care Dumnezeu a înzestrat această vârstă a tuturor posibilităților – copilăria. Înțelegând și memorând poezii, elevii au avut oportunitatea să-și dezvolte memoria, limbajul și atenția. Acum... suntem nerăbdători să vedem rezultatul.

1 Mai 2021

Sceneta de Paști a fost publicată. Sunt mulțumită. „Trebuie să începem să pregătim următoarea serbare!”, îmi șoptește tainic un glas din interior. Un excelent prilej de a pune în valoare imaginația și creativitatea fiecăruia. Spun DA gândului, categoric DA!

11 Mai 2021

Astăzi am vizionat, împreună cu elevii, sceneta la care am lucrat în vacanța de primă-

vară. Am râs cu lacrimi, căci ne-am amintit de momentele amuzante din culise. La finalul orei, m-a impresionat întrebarea unui elev care nu a putut participa la pregătirea scenetei de Paști: „Doamna, mi-aș dori să particip și eu la o serbare. Când va fi următoarea? De Crăciun?” Mult mai repede decât crezi, Teodor...

14 Mai 2021

„Timp, încotro mergi? Spre ce meleaguri noi, grăbit, alergi?” Sfârșitul clasei I se apropie cu pași repezi. Astăzi am ales tema serbării de final de an școlar: Dumbrava minunată a literelor. Va fi o serbare comună a claselor I.

Am prezentat titlul serbării, elevii au fost încântați; așteaptă cu nerăbdare să afle ce rol vor primi.

18 Mai 2021

Împreună cu domnul profesor Ionuț Dima, am repetat „Cântecul Licuriciului” și „Cântecul Motanului Dănilă” din celebrul musical care a marcat copilăria adulților de astăzi, *Veronica*. Câțiva copii știau versurile. A fost o oră plină de zâmbete și joacă.

Începutul pare promițător.

20 Mai 2021

De la demisol până la mansardă, școala este cuprinsă de veselie și sclipirea licuriciului: elevi și profesori fredonează crezul „ciobului de stea”: „Ăsta-s eu și sunt vesel mereu!”

25 Mai 2021

Împreună cu colega învățătoare de la clasa I B, am stabilit firul narativ al poveștii: doi elevi îmbrăcați în uniformă se îndreaptă spre școală. Ei găsesc clădirea închisă și sunt anunțați că școala s-a mutat în spatele unui monitor. Ajung, printr-o minune, într-o dumbravă unde întâlnesc personaje de poveste...

27 Mai 2021

Din repertoriul scenetei fac parte titlurile: „În pădure, pe cărare”, „Cântecul Licuriciului”, „Cântecul Motanului Dănilă” și „Ce mică-i vacanța mare!”. Elevii vor fi acompaniați la chitară de profesorul Cristian Horia și la fluier de profesorul Cristian Nica.

28 Mai 2021

Astăzi am împărțit rolurile. Copiii abia așteaptă să începem repetițiile. Cred că voi avea nevoie de ajutorul părinților pentru recuzită. Fiecare copil va trebui să aibă câteva accesorii

care să vădească rolul personajului pe care îl interpretează.

1 Iunie 2021

Muzeul Satului. Scurtă vizită. Pe cărările șerpuite ale satului românesc, copiii îngână cântecele învățate pentru serbare.

Repetiții azi, mâine, poimâine...

Tiribom, ciribom, piribom!

16 Iunie 2021

Fix o săptămână până la serbare.

Repetiții în locul orelor distractive de AVAP.

Repetiții la orele de Muzică și Mișcare.

.....repetiții.

23 Iunie 2021

Albinuțele sfioase, care au zumzăit în toamnă fericite că s-au întors la școală fizic, știu acum să scrie și să citească. Manualul de Comunicare în Limba Română, abecedarul de odinioară, s-a dăruit complet curiozității celor mici. Tainele au văzut razele soarelui. E bucurie mare! Serbarea de astăzi a prezentat bilanțul unui an deloc ușor, un an în care nerăbdarea și dorul s-au luat la întrecere de-a lungul atâtor luni în care am fost nevoiți să învățăm să scriem printr-un ecran. E ireal! Suntem absolvenți ai literelor!

Viața în culori de școală

Mai 2021, ziua a șaptesprezecea

– Vom avea anul acesta o serbare specială, pentru clasa I. Și vom sărbători și că am învățat să scriem de mână.

– „În ce culoare ne vom îmbrăca anul acesta la serbare? Tot în galben?”

O întrebare dulce ca bomboana primită de mine în dar, ca elevă, în prima zi de școală a clasei I. Zâmbesc.

– Încă nu știu acum, vom vedea la momentul potrivit.

Iunie 2021, ziua a doua

Îmi place să cred că serbările de la școală rămân scrise în inimile noastre în culorile în care am putut, am primit sau am ales să le trăim.

Poate că, atunci când eram mici, ni s-a dat la întâmplare sau pe alese să fim crai înțelepți, zâne bune, pitici hazlii sau lupi răutăcioși.

Indiferent de rol sau de personaj, și atunci, copii fiind, și acum, ceva mai crescuți de timp, speram și sperăm că, prin suflul acela naiv de sincer, vom da viață și vom picta cu emoții privirile celor care ne urmăresc, că vom schimba ceva. Că ne vor vedea așa cum suntem sau cum am putea fi ori chiar și cum ne putem, doar pentru un moment, transforma devenirea.

Oare nu e și viața o serbare continuă a stărilor pe care le jucăm zi de zi? Sau de care ne lăsăm jucați? Ne mai amintim noi, oare, cum ne-am serbat prima zi în care am zâmbit? Prima zi în care am ales să ne așezăm chipul în lumină? Primul an în care am învățat să sperăm? Prima clipă în care am simțit cum ne gădila iubirea când ni se leagăna în piept și cum o urmărim atent să nu cadă de acolo?

Ei bine, copiii ne-au invitat iarăși să înțelegem că pânzele pe care le purtăm între gene nu trebuie să fie de păianjen, ci vele de corăbii către lumile mai bune din noi și din ceilalți.

Decembrie 2019, ziua a nouăsprezecea, un galben viu

Clasa Pregătitoare B, alături de întreaga școală, își caută hăinuțele galbene, urcă pe scenă și coboară, ca din soare, să-și nască iarăși sufletul în Povestea Iubirii fără de sfârșit a Crăciunului.

Iunie 2020, ziua a douăsprezecea, un gri mai trist, cu zvâcniri de dor pastelat

Clasa Pregătitoare B se așază în fereastra calculatorului pentru prima ei serbare de sfârșit de an, arătând, de departe, în firide mici copii cu roluri pregătite cu grijă, cu drag și având desenate pe hârtii A4 cum le arată inima după primul an de școală și ce a învățat ea să simtă. Scena ne era de data această goală, iar în sală stătea doar durerea că suntem risipiți. O senzație străină, așa cum a zis un copil că „într-un fel, deși ne vedeam, nu puteam fi împreună”.

Iunie 2021, ziua de astăzi. Un astăzi continuu, un albastru ca de cer al inimii

Clasa I B. Ne pregătim de Serbare. Adunăm, învățăm, culegem. Călătorim căutând sensuri, roluri, legături. Versuri și rime, costume, idei. Dumbrava literelor anunță minuni. Să fie oare

aici Raiul copiilor care au învățat să scrie și să citească doar acele bilețele pe care le găsesc având propoziții care încep cu „Iubesc”?

înv. Maria-Gabriela Bănică

Și a fost *Ultimul clopoțel* pentru clasa a VIII-a

Quo vadis, juvenis?

Am deosebita onoare, după ce v-am făcut să vibrați la sunetul clopoțelului școlar și am strigat pentru ultima dată catalogul promoției 2020–2021, deja absolvenți ai ciclului gimnazial, să vă invit la cea din urmă oră deschisă, pentru toate disciplinele și toate cadrele didactice, având ca temă *Quo vadis, juvenis? (Încotro, tinere?)*.

Și, pentru că metoda pe care am aplicat-o de cele mai multe ori la clasă a fost cea „interactivă”, vă invit să dezbatem această temă interactiv – ponderea intervențiilor să fie de partea absolvenților – nu pentru a răspunde la întrebările profesorilor, ci pentru a-și pune întrebări esențiale, pe care le-ar avea de la viață, pentru a exprima cele mai profunde trăiri și sentimente care se limpezesc în amurgul copilăriei și zorii adolescenței, care deschide azurul larg unei tinereți minunate.

Când am fost prezentat ca profesor, la debutul acestei activități, în fața claselor pline cu elevi, am avut sentimentul că nu sunt decât un elev mai mare; când am susținut cursuri în amfiteatre pline cu studenți, am avut constant

sentimentul studentului, în timp ce, la amvonul primului Paraclis Universitar din România, am învățat să fiu, pe lângă preot, student adevărat și profesor în devenire. Așijderea, încă de când am gândit fondarea acestei școli și pe tot parcursul fiecărui an școlar, am trăit sentimentul că sunt profesor pentru voi, dragi absolvenți, și împreună-elev cu voi.

De aceea, ca un elev silitor și profesor în devenire, după această „pregătire aperceptivă”, în care am intercalat, totodată, și „anunțarea temei”, vă voi prezenta „planul mai dezvoltat” al lecției, invitându-vă apoi să parcurgem celelalte momente logico-psihologice: dezvoltarea, dezbaterea, generalizarea, pentru a încheia cu aplicația – ca o perspectivă a tinereții voastre în avântul studios, de tineri cu personalități bine conturate, o perspectivă a devenirii noastre ca școală și, mai ales, ctitor de școală.

Pentru că lecția aceasta este și o lecție de viață, vă voi prezenta un plan în două secțiuni:

Gânduri și cugetări

Aș fi dorit să vă transmit, prin ceea ce am făcut la clasă, pe lângă informații, cultură și spiritualitate, un set de reguli de viață:

- ✿ să faci din clipele vieții trăite – fie singur, poate captiv, fie împreună cu ceilalți semeni – adevărate evenimente;
- ✿ să încerci să înveți toată viața din orice împrejurare și de la orice om pe care îl întâlnești;
- ✿ întâlnirea cu un om îți prilejuiește cel mai prețios dar: timpul lui, care este ireversibil, din viața lui, pe care ar fi putut să-l folosească pentru el sau să-l dăruiască altcuiva;
- ✿ cinstea, respectul și atenția pe care le oferi celui din fața ta sunt dovada nobleței sufletului tău;
- ✿ în viață, de câte ori te întâlnești cu cineva, ai posibilitatea să-i devii oglindă sau, dimpotrivă, un simplu perete de sticlă.

Întrebări și răspunsuri

Vă ofer răspunsurile mele, apoi voi încerca să descifrez, din intervențiile voastre, răspunsurile voastre, precum și cele ale dascălilor voștri din intervențiile dumnealor:

Ce este sufletul unui copil sau al unui dascăl?

Sufletul unui copil, pentru mine, este o perlă încă neformată, nedefinită, dar în strălucirea ei se vedește Chipul lui Hristos.

Care este menirea dascălului?

Menirea dascălului este cea mai înaltă dintre vocațiile umane: desăvârșirea cununii creației – omul.

Ce este eșecul versus succesul pentru discipol și pentru dascăl?

Eșecul pentru dascăl este eșecul elevului, iar succesul elevului este succesul dascălului.

Cum le trăiește dascălul, când le anticipă și când le vede împlinite?

Dascălul trăiește succesul ca prilej de bucurie din însăși bucuria elevului, iar eșecul, ca propriul eșec, asumându-l fără a se justifica, transformându-l, în fața judecății proprii conștiințe, într-un criteriu de judecată în fața Marelui Judecător.

Care este cea mai mare dramă versus cea mai mare împlinire a dascălului?

Cea mai mare dramă a dascălului este incapacitatea lui de a transfigura sufletele și mințile ucenicilor, pe când cea mai mare împlinire constă în a se vedea depășit de elevii sau ucenicii lui.

În continuare, vă invit la o dezbatere pe marginea temei *Quo vadis, juvenis* – începând cu voi, absolvenții, vom continua cu colegii-profesori și, la final, vom trasa liniile unei concluzii – aplicație pentru viața noastră.

Preot prof. dr. Vasile Gavrilă

Recunoștință pentru anii minunați!

Știu că este greu să redau în puține cuvinte recunoștința pe care le-o datorez dascălilor mei, iar un simplu „Mulțumesc!” nu este de ajuns ca să le mulțumesc cu adevărat pentru tot și toate câte ne-au învățat.

Nu cred că voi mai întâlni în altă parte dascăli așa de deosebiți cum am avut în gimnaziu, așa că le sunt recunoscătoare pentru momentele și anii minunați pe care i-au petrecut alături de noi.

Este adevărat că, în toți acești ani, deși am stat mai retrasă și nu prea am vorbit cu colegii mei, nu cred că ei s-au supărat. Am preferat să îi observ și să îi înțeleg privindu-i. Știu că am fost o clasă neastâmpărată, însă eu mi-am apreciat întotdeauna colegii. Nu mi-ar fi plăcut să fie cumiți și așezați, ci m-am bucurat să-i văd plini de idei și tot timpul puși

pe șotii. Ei nu mi-au dat ocazia să uit că sunt copil sau să uit ce înseamnă să te joci.

Le mulțumesc încă o dată domnilor profesori, colegilor și domnului Marin, pentru toți anii aceștia extraordinari pe care nu-i voi putea uita!

Anastasia Rusu, cls. a VIII-a

Vă mulțumesc!

Înainte de toate, trebuie să vă mărturisesc că nu-mi e deloc ușor să vă adresez un ultim gând, ultimele cuvinte.

Cum începi sfârșitul?

Un sfârșit care, cu toate că știam de la bun început că va veni, a părut tot timpul ireal. Chiar și acum, pare că s-a strecurat pe la spatele nostru și ne-a surprins. Am citit de la biblioteca școlii *Poveste fără sfârșit* a lui Michael

Ende și exact așa mi se părea și mie școala: o poveste fără sfârșit.

Cum să alegi cel mai frumos moment din această poveste aproape-fără-sfârșit? Unul din cele mai frumoase, care mi-a rămas întipărit în suflet, a fost chiar prima zi de școală. Nu voi uita niciodată emoția primei întâlniri cu colegii și cu domnișoara învățătoare. Dar pentru mine, partea memorabilă a fost, fără îndoială, momentul intrării în școală. Elevii mai mari stăteau înșiruiți de-o parte și de alta a culoarului și țineau flori deasupra noastră, formând un tunel de flori până la ușa clasei. Trecând pe sub el, simțeam un amestec de curiozitate, sfială și bucurie. Iar peste toate plutea un sentiment greu de descris, ca începutul a ceva nou și important.

Pe de altă parte, începuturile pot fi și dificile. Un astfel de moment a fost, pentru mine, tranziția spre gimnaziu. Nu mi-a fost ușor să trec la un mod complet nou de predare, fără domnișoara învățătoare, cu profesori diferiți și mulți colegi noi și mai multe materii noi. Dar am trecut și peste aceste provocări până

la urmă și, ușor-ușor, s-au transformat în lucruri obișnuite.

„Totul curge, nimic nu rămâne neschimbat. Niciun om nu poate să intre în apa aceluiași râu de două ori, deoarece nici râul, nici omul nu mai sunt la fel”, spunea filosoful grec Heraclit. Cu toții ne-am schimbat în acești ani în care am fost împreună. Am crescut împreună, am trecut prin momente fericite și mai puțin fericite împreună.

Acum vedem împreună capătul aceluiași tunel înflorat al școlii în care am pășit prima oară, care e, totodată, un nou început.

Parascheva Toboșaru, cls. a VIII-a

Scrisori cătref suflet

Scrisoare sufletului meu

Dragă ție,
celui de ieri, de azi, de mâine,
de peste-un an sau doi, de peste-o Veșnicie,
Cel ce ești dăruit de Însăși Viața mie,
un chip de lut, un pumn de glie umedă
și vie
doar prin tine;
Prin care zboru-mi nu se lasă frânt,
Prin care eu am devenit un altfel de Pământ.

Știu că îți amintești,
Când palme fragede au scos albumul vechi
Cu amintiri cât să-ți ajung-o viață
Să te hrănești din ele și să crești;

Și am crescut...
Cu fruntea lipită de cel mai albastru cer
pe care l-am văzut,
Măsurând copilăria în zile de vară,
În nopți cu ploi de stele și cântece de dor,
Cu licurici ce umpleau seara cu lumina lor.

Ai fost cu mine și atunci
când am văzut pădurea-n ochii lui adânci
și m-am simțit acasă...

Și, în sfârșit...
Iată-ne acum, la acest ceas de seară,
Stând față-n față și amintindu-ne de noi...
De cum am încercat să umplem Lumea
Sau, mai degrabă,
cum Lumea ne-a umplut pe noi.

Mara Brătășanu, cls. a X-a

Am scris un basm...

În mintea-mi în care
Gândurile dau năvală și se înghesuie
Ca să-și găsească loc.
Am scris un basm... o poveste
Despre noi, mezinii-acestei lumi,
Noi, cei care, ceas de ceas,
Ne-mpiedicăm de pietre-Spâni
de Ghionoie și de rău.
Noi suntem cei ce trec podul peste hău,
lăsând în urmă case și părinți,
plecăm să căutăm norocul
într-o moară moartă
și părăsim și hanul,
cu ale lui povești de altădată.

Mara Brătășanu, cls. a X-a

Am scris un basm fără final,
Căci n-am ajuns să văd
unde mă va purta ultimul val,
Dar știu că tot mezin voi fi,
Până ce voi zări Împărăția,
pe care nu sunt vrednic de a o primi.
Se scrie o poveste, un jurnal de drum,
Din care-am învățat că fiecare început
este, de fapt, acel „A fost odată”
și poate va mai fi.
Am învățat că viața e un basm,
e o poveste despre-un chip de lut.
Viața-i un basm cu tălpile lipite de pământ.

Tot ce am mai de preț pe lumea asta mare!

Dragă suflete,

Ce aș vrea să pot să te mai strâng în brațe, cum obișnuiam să o fac...
să-ți spun și să-ți încredințez tot ce simt fără să mă îndoiesc de mine
însămi. Îmi pare rău pentru tot ce am lăsat în urmă, dar mă bucur de
amintirile pe care mi-ai îngăduit să le păstrez în palmele mele, pe care
le voi prețui până când, din locul în care stau acum, nu va mai rămâne
nimic.

Anii au trecut mai repede decât mă așteptam și, deși fericită, mă aflu la
răscruce de drumuri: în spate este copilul, iar la numai câțiva pași în fața
mea, adultul din mine, maturitatea. În spate nu mă mai pot uita decât
cu sufletul, iar în față să pășesc... încă nu-mi surâde. Aș vrea să pot opri
timpul – așa cum numai în povești se poate – și să rămână totul așa cum
este în clipa asta: eu, tu și lumea întreagă.

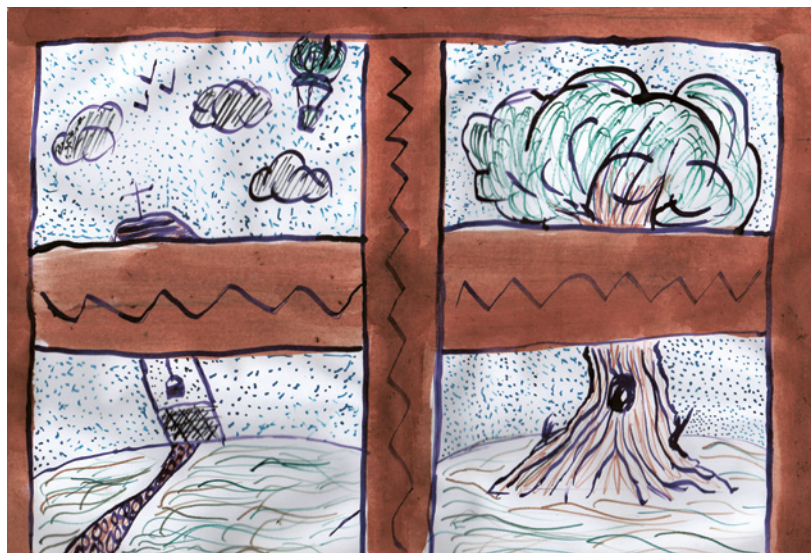
Uneori, îmi lipsesc zilele simple în care nu știam atât de multe și toată
bucuria mea și zâmbetul vesel erau rezultatul unei bucățele de ciocolată
sau a unei mângâieri pe cap...

Numai tu ai cheia ce deschide camera comorilor sufletului meu, ce mă
pot face să râd de fiecare dată. Recunosc, uneori nu te înțeleg! Câteodată,
mă iei pe nepregătite, alteori, când am nevoie de tine, pari să dormi...

Voi da vina pe adolescență și pe faptul că nu am primit instrucțiuni de
folosire pentru suflet.

Ești comoara mea cea mai de preț și mă bucur că nu m-ai schimbat așa
de mult cum mă așteptam. Iartă-mi sentimentele ce te zbuciumă uneori,
cuvintele aruncate în vânt și naivitatea și ocrotește-mi în continuare tot
ce am eu mai de preț pe lumea asta mare: pe tine, suflete!

Maria Blîndu, cls. a X-a

Echipa proiectului:

Președintele Colegiului Redacțional: Preot prof. dr. Vasile Gavrilă

Redactor-șef: Mariana Lina

Redactor-șef executiv: prof. dr. Georgiana Estienne

Redactor executiv Arte și Cultură: prof. dr. Cosmina Dragomir

Redactor executiv Științe: prof. dr. Georgeta Neagu

Redactor executiv Știri: prof. Eleonora Iordache

Colaboratori: Pr. prof. Adrian Sima, prof. Ionuț Dima, prof. Cornelia Miron, prof. Dan Antofie, prof. Adela Popescu, prof. Ana Chira, prof. Smaranda Comănescu, înv. Andreea Gheorma, înv. Maria-Gabriela Bănică, înv. Teodor-Mihail Gavrilă, Diana Coconoiu, Cristian Lascu

Colaboratori elevi: Ana Iancu, Mara Brătășanu, Maria Blîndu, Ana-Maria Popa, Andreea Antohe, Ioan Gavrilă, Teodora Păuna, Teodora Topan, Vladimir Tănase, Parascheva Toboșaru, Anastasia Rusu

Art Director: Ioana Bită Giulea – www.designbooks.ro

Fotografie copertă I: Miruna Minculescu

Ilustrații: elevi ai Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”

Corector: Valeria Radu

Hârtie: DCM 250 g, DCM 130 g / **Tiraj:** 450 de exemplare / **Tipărit:** Gutenberg /

Cod ISSN: 2734 - 7532 ISSN-L 2734 - 7532